2024/1107

23.5.2024.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/1107

od 13. ožujka 2024.

o dopuni Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem detaljnih pravila za kontinuiranu plovidbenost certificiranih sustava bespilotnih zrakoplova i njihovih komponenti te u pogledu odobravanja organizacija i osoblja uključenih u te zadaće

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 ([1]), a posebno njezin članak 58. stavak 1. točke (a), (b), (c) i (d),

budući da:

(1) U Prilogu IX. Uredbi (EU) 2018/1139 utvrđeni su bitni zahtjevi za održavanje bespilotnih zrakoplova, posebno onih koji mogu podlijegati certifikaciji iz članka 56. stavka 1. te uredbe.

(2) Člankom 40. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/945 ([2]) propisano je da se sustavi bespilotnih zrakoplova („UAS-ovi”) namijenjeni za rad u „posebnoj kategoriji” iz članka 5. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/947 ([3]) za koje se rizik od operacije ne može na odgovarajući način ublažiti moraju certificirati i ispunjavati detaljne zahtjeve za njihovu kontinuiranu plovidbenost.

(3) Uzimajući u obzir specifičnu prirodu UAS-ova, potrebno je utvrditi detaljne specifične zahtjeve za kontinuiranu plovidbenost za UAS-ove, njihove komponente te za organizacije i osoblje uključene u poslove povezane s kontinuiranom plovidbenosti.

(4) U skladu s člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) 2018/1139 detaljni zahtjevi za UAS-ove trebali bi biti razmjerni riziku određene operacije ili vrste operacija koji se zahtijevaju Provedbenom uredbom (EU) 2019/947 za visokorizične operacije u „posebnoj kategoriji”.

(5) Ti detaljni zahtjevi za kontinuiranu plovidbenost UAS-ova trebali bi se temeljiti na detaljnim zahtjevima iz Uredbe Komisije (EU) br. 1321/2014 ([4]) koji se primjenjuju na lake zrakoplove u zrakoplovstvu s posadom i uskladiti s njima; međutim, trebalo bi ih prilagoditi kako bi bili primjereni za specifičnu prirodu UAS-ova i razmjerni rizicima njihova rada.

([1]) SL L 212, 22.8.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.
([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/945 od 12. ožujka 2019. o sustavima bespilotnih zrakoplova i o operatorima sustava bespilotnih zrakoplova iz trećih zemalja (SL L 152, 11.6.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/945/oj).
([3]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/947 od 24. svibnja 2019. o pravilima i postupcima za rad bespilotnih zrakoplova (SL L 152, 11.6.2019., str. 45., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/947/oj).
([4]) Uredba Komisije (EU) br. 1321/2014 od 26. studenoga 2014. o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i aeronautičkih proizvoda, dijelova i uređaja, te o odobravanju organizacija i osoblja uključenih u te poslove (SL L 362, 17.12.2014., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1321/oj).

(6) Ako valjana svjedodžba o plovidbenosti nije dostupna i ako je UAS-u izdana dozvola za letenje, ti se detaljni zahtjevi ne bi trebali primjenjivati te bi se umjesto njih trebali primjenjivati zahtjevi za kontinuiranu plovidbenost utvrđeni u uvjetima za let odobrenima u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 748/2012 ([5]).

(7) Potrebno je osigurati neometan prijelaz na novi regulatorni okvir uspostavljen ovom Uredbom. Stoga je dionicima i javnim upravama država članica potrebno dati dovoljno vremena da se prilagode tom novom regulatornom okviru i osiguraju usklađenost s njim.

(8) Primjenu zahtjeva za zaštitu informacijskih i komunikacijskih sustava i podataka utvrđenih za organizacije za kontinuiranu plovidbenost trebalo bi odgoditi do početka primjene Provedbene uredbe Komisije (EU) 2023/203 ([6]).

(9) Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa Komisiji je dostavila mišljenje br. 3/2023 ([7]) u skladu s člankom 75. stavkom 2. točkama (b) i (c) Uredbe (EU) 2018/1139 i člankom 76. stavkom 1. te uredbe,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuju zajednički tehnički zahtjevi i administrativni postupci za osiguravanje kontinuirane plovidbenosti sustava bespilotnih zrakoplova („UAS-ova”), uključujući sve komponente za ugradnju u njih, ako je bespilotni zrakoplov registriran ili će biti registriran u državi članici i namijenjen je za rad u „posebnoj kategoriji” kako je definirana u članku 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/947 te ako je za taj bespilotni zrakoplov izdana ili će se izdati svjedodžba o plovidbenosti ili ograničena svjedodžba o plovidbenosti.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „sustav bespilotnog zrakoplova” znači bespilotni zrakoplov kako je definiran u članku 3. točki 30. Uredbe (EU) 2018/1139 i njegova jedinica za upravljanje i praćenje;

2. „jedinica za upravljanje i praćenje” znači oprema za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovima kako je definirana u članku 3. točki 32. Uredbe (EU) 2018/1139;

3. „osoblje za izdavanje potvrde” znači osoblje odgovorno za izdavanje potvrde o održavanju po njegovu završetku;

4. „komponenta” znači svaki motor, propeler ili dio bespilotnog zrakoplova ili bilo koji element jedinice za upravljanje i praćenje;

([5]) Uredba Komisije (EU) br. 748/2012 od 3. kolovoza 2012. o utvrđivanju provedbenih pravila za certifikaciju plovidbenosti i ekološku certifikaciju zrakoplova i s njima povezanih proizvoda, dijelova i uređaja te za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija (SL L 224, 21.8.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/748/oj).

([6]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/203 od 27. listopada 2022. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za upravljanje rizicima za informacijsku sigurnost koji bi mogli utjecati na sigurnost zračnog prometa za organizacije obuhvaćene uredbama Komisije (EU) br. 1321/2014, (EU) br. 965/2012, (EU) br. 1178/2011, (EU) 2015/340, provedbenim uredbama Komisije (EU) 2017/373 i (EU) 2021/664 i za nadležna tijela obuhvaćena uredbama Komisije (EU) br. 748/2012, (EU) br. 1321/2014, (EU) br. 965/2012, (EU) br. 1178/2011, (EU) 2015/340 i (EU) br. 139/2014, provedbenim uredbama Komisije (EU) 2017/373 i (EU) 2021/664 te o izmjeni uredbi Komisije (EU) br. 1178/2011, (EU) br. 748/2012, (EU) br. 965/2012, (EU) br. 139/2014, (EU) br. 1321/2014, (EU) 2015/340 i provedbenih uredbi Komisije (EU) 2017/373 i (EU) 2021/664, (SL L 31, 2.2.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/203/oj).

([7]) https://www.easa.europa.eu/en/document-library/opinions.

5. „kontinuirana plovidbenost” znači svi postupci kojima se osigurava da je sustav bespilotnih zrakoplova u bilo kojem trenutku svojeg radnog vijeka sukladan s primjenjivim zahtjevima u pogledu plovidbenosti i da je u stanju za siguran rad;

6. „održavanje” znači bilo koja pojedinačna ili kombinacija sljedećih aktivnosti: remont, popravak, pregled, zamjena, preinaka ili otklanjanje kvara sustava ili komponente bespilotnog zrakoplova uz iznimku pretpoletnog pregleda;

7. „organizacija” znači fizička osoba, pravna osoba ili dio pravne osobe s poslovnim nastanom na više od jedne lokacije, neovisno o tome nalazi li se na državnom području država članica;

8. „pretpoletni pregled” znači pregled koji se izvodi prije leta kako bi se zajamčilo da je bespilotni zrakoplov sposoban za planirani let;

9. „glavno mjesto poslovanja” znači sjedište ili registrirano sjedište poduzeća iz kojeg se izvode glavne financijske funkcije i operativni nadzor aktivnosti iz ove Uredbe;

10. „kritična zadaća održavanja” znači zadaća održavanja koja obuhvaća sklop sustava ili smetnje u sustavu ili bilo kojoj komponenti sustava bespilotnog zrakoplova, motora ili propelera koji bi, u slučaju pogreške tijekom funkcioniranja, mogli izravno ugroziti sigurnost letenja;

11. „ugradnja jedinice za upravljanje i praćenje” znači postupak integracije elemenata jedinice za upravljanje i praćenje u fizičko okruženje koje je prihvatljivo za tu svrhu u skladu s uputama za ugradnju i ispitivanje, tako da se ugrađena jedinica za upravljanje i praćenje može upotrebljavati za upravljanje bespilotnim zrakoplovom.

Članak 3.

Zahtjevi za kontinuiranu plovidbenost

1. Kontinuirana plovidbenost UAS-a iz članka 1. i komponenti za ugradnju u njega osigurava se u skladu s Prilogom I. (dio ML.UAS) ovoj Uredbi.

2. Odstupajući od stavka 1., kontinuirana plovidbenost UAS-a iz članka 1. kojem je izdana dozvola za letenje osigurava se na temelju posebnih postupaka za kontinuiranu plovidbenost definiranih u odobrenim uvjetima za letenje iz dozvole za letenje izdane u skladu s pododjeljkom P Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012.

Članak 4.

Odobrenja za organizacije uključene u kontinuiranu plovidbenost sustava bespilotnih zrakoplova

Organizacija uključena u kontinuiranu plovidbenost UAS-ova iz članka 1. i komponenata za ugradnju u njega, uključujući njihovo održavanje, mora ispunjavati zahtjeve iz Priloga II. (dio CAO.UAS) i dobiti relevantno odobrenje od nadležnog tijela iz Provedbene uredbe Komisije (EU) 2024/1109 ([8]).

Članak 5.

Osoblje za izdavanje potvrde

Osoblje za izdavanje potvrde mora biti osposobljeno u skladu s Prilogom II. (dio CAO.UAS).

([8]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2024/1109 od 10. travnja 2024. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za nadležna tijela i administrativnih postupaka za certifikaciju, nadzor i osiguravanje provedbe propisa o kontinuiranoj plovidbenosti certificiranih sustava bespilotnih zrakoplova te o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2023/203 (SL L, 2024/1109, 17.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/1109/oj).

Članak 6.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. svibnja 2025.

Međutim, točka CAO.UAS.102 Priloga II. (dio CAO.UAS) primjenjuje se od 22. veljače 2026.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. ožujka 2024.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG I.

(DIO ML.UAS)

SADRŽAJ

ML.UAS.1

PODDIO A – OPĆENITO

ML.UAS.101 Područje primjene

PODDIO B – ODGOVORNOST

ML.UAS.201 Odgovornosti

PODDIO C – KONTINUIRANA PLOVIDBENOST

ML.UAS.301 Zadaci za kontinuiranu plovidbenost

ML.UAS.302 Program održavanja UAS-a

ML.UAS.303 Naredbe o plovidbenosti („AD")

ML.UAS.304 Preinake i popravci

ML.UAS.305 Sustav evidentiranja kontinuirane plovidbenosti UAS-a

ML.UAS.307 Prijenos evidencije o kontinuiranoj plovidbenosti UAS-a

PODDIO D – STANDARDI ODRŽAVANJA

ML.UAS.401 Podaci za održavanje

ML.UAS.403 Kvarovi UAS-a

PODDIO E – KOMPONENTE

ML.UAS.501 Ugradnja komponenti bespilotnog zrakoplova

ML.UAS.502 Održavanje komponenti bespilotnog zrakoplova

ML.UAS.504 Odvajanje komponenti

ML.UAS.520 Ugradnja i održavanje komponenti CMU-a

PODDIO H – POTVRDA O PUŠTANJU U UPORABU („CRS")

ML.UAS.801 Izdavanje potvrde o održavanju bespilotnog zrakoplova

ML.UAS.802 Izdavanje potvrde o održavanju komponenti bespilotnog zrakoplova

ML.UAS.803 Izdavanje potvrde o održavanju CMU-a

ML.UAS.804 Izdavanje potvrde o održavanju komponenti CMU-a

ML.UAS.805 Izdavanje potvrde o ugradnji CMU-a

PODDIO I – POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI („ARC")

ML.UAS.901 Provjera plovidbenosti bespilotnog zrakoplova – općenito

ML.UAS.902 Valjanost potvrde o provjeri plovidbenosti za bespilotni zrakoplov

ML.UAS.903 Postupak provjere plovidbenosti

ML.UAS.905 Prijenos registracije bespilotnog zrakoplova unutar Unije

ML.UAS.906 A Provjera plovidbenosti bespilotnog zrakoplova uvezenog u Uniju

ML.UAS.906B Provjera plovidbenosti nakon promjena operacija UAS-a

ML.UAS.907 Nalazi

Dodatak 1. – Ugovor za upravljanje kontinuiranom plovidbenošću

Dodatak 2. – Potvrda o provjeri plovidbenosti (EASA obrazac 15d)

Dodatak 3. – Upute za ispunjavanje EASA obrasca 1

ML.UAS.1

(a) Za potrebe ovog Priloga „nadležno tijelo” znači tijelo navedeno u točki AR.UAS.GEN.010 podtočki (a) Priloga I. (dio AR.UAS) Provedbenoj uredbi (EU) 2024/1109.

(b) Za potrebe ovog Priloga „vlasnik bespilotnog zrakoplova” znači jedno od sljedećeg:

1. registrirani vlasnik bespilotnog zrakoplova, koji može biti sam operator UAS-a;

2. operator UAS-a koji je zakupnik bespilotnog zrakoplova, pod uvjetom da se primjenjuje točka ML.UAS.201 podtočka (b).

PODDIO A

OPĆENITO

ML.UAS.101 Područje primjene

Ovim se Prilogom utvrđuju mjere koje osobe i organizacije trebaju poduzeti kako bi zajamčile plovidbenost UAS-a kojim se upravlja u „posebnoj kategoriji” kako je definirana u članku 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/947 i za koji je bespilotnom zrakoplovu izdana ili će biti izdana svjedodžba o plovidbenosti u skladu s člankom 7. stavkom 2. Provedbene uredbe (EU) 2019/947. Usto se utvrđuju uvjeti koje moraju ispuniti osobe ili organizacije uključene u zadatke povezane s plovidbenošću tog UAS-a.

PODDIO B

ODGOVORNOST

ML.UAS.201 Odgovornosti

(a) Vlasnik bespilotnog zrakoplova odgovoran je za kontinuiranu plovidbenost UAS-a i osigurava da se let ne provodi ako nisu ispunjeni svi sljedeći zahtjevi:

1. UAS se održava u plovidbenom stanju;

2. sva operativna oprema i oprema za slučaj opasnosti ugrađena u UAS pravilno je ugrađena i ispravna ili, ako je neispravna, jasno je označena kao takva;

3. svjedodžba o plovidbenosti bespilotnog zrakoplova je valjana.

(b) Odstupajući od podtočke (a), ako je bespilotni zrakoplov u zakupu, odgovornost iz podtočke (a) primjenjuje se na zakupnika, pod uvjetom da je utvrđen u registracijskom dokumentu bespilotnog zrakoplova ili da je takav prijenos odgovornosti naveden u ugovoru o zakupu.

(c) Svaka osoba ili organizacija koja provodi održavanje UAS-a i njegovih komponenti odgovorna je za poslove održavanja koji se obavljaju.

(d) Operator UAS-a odgovoran je za zadovoljavajuće obavljanje pretpoletnog pregleda. Osoba koja obavlja taj pregled u ime operatora UAS-a mora biti kvalificirana u tu svrhu. Pretpoletni pregled ne mora obaviti odobrena organizacija za održavanje ni osoblje za izdavanje potvrde.

(e) Osim zahtjeva utvrđenih u podtočki (a) vlasnik bespilotnog zrakoplova osigurava sljedeće:

1. da zadatke povezane s upravljanjem kontinuiranom plovidbenošću UAS-a obavlja organizacija koja je odobrena u skladu s Prilogom II. (dio CAO.UAS) i čije se glavno mjesto poslovanja nalazi na državnom području na koje se primjenjuju Ugovori.

   Ako je vlasnik bespilotnog zrakoplova sklopio ugovor s organizacijom iz dijela CAO.UAS u vezi s obavljanjem tih zadataka, sastavlja se pisani ugovor u skladu s Dodatkom 1. Organizacija s kojom je sklopljen ugovor preuzima odgovornost za pravilno obavljanje tih zadataka;

2. osim ako je u poddijelu E određeno drukčije, održavanje UAS-a i komponenti za ugradnju u njega obavlja organizacija koja je odobrena u skladu s Prilogom II. (dio CAO.UAS) i čije se glavno mjesto poslovanja nalazi na državnom području na koje se primjenjuju Ugovori.

(f) Kako bi utvrdio ispunjava li UAS zahtjeve iz ovog Priloga, vlasnik bespilotnog zrakoplova pristup UAS-u i evidenciji UAS-a odobrava svakoj osobi koju je ovlastilo nadležno tijelo.

PODDIO C

KONTINUIRANA PLOVIDBENOST

ML.UAS.301 Zadaci za kontinuiranu plovidbenost

Kontinuirana plovidbenost UAS-a i ispravnost operativne opreme i opreme za slučaj opasnosti osiguravaju se:

(a) izvođenjem pretpoletnih pregleda bespilotnog zrakoplova;

(b) neplaniranim održavanjem i otklanjanjem kvarova (uključujući štetu) u skladu s podacima navedenima u točkama ML.UAS.401 i ML.UAS.304, ovisno o slučaju, uzimajući u obzir listu minimalne opreme („MEL”) i listu odstupanja konfiguracije („CDL”) ako postoje;

(c) izvođenjem cjelokupnog planiranog održavanja u skladu s programom održavanja UAS-a iz točke ML.UAS.302;

(d) usklađenošću sa svim primjenjivim:

1. naredbama o plovidbenosti („AD”) koje je izdala ili donijela Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa;

2. operativnim zahtjevima koji utječu na kontinuiranu plovidbenost;

3. zahtjevima za kontinuiranu plovidbenost koje je utvrdila Agencija;

4. mjerama koje zatraži nadležno tijelo pri neposrednom reagiranju na sigurnosni problem;

(e) izvođenjem preinaka i popravaka u skladu s točkom ML.UAS.304;

(f) prema potrebi izvođenjem probnih letova u okviru održavanja;

(g) dostupnošću izjave o masi i balansu koja odražava trenutačnu konfiguraciju bespilotnog zrakoplova ako je proizvođač bespilotnog zrakoplova stavio takve podatke na raspolaganje.

ML.UAS.302 Program održavanja UAS-a

(a) Planirano održavanje UAS-a organizira se u skladu s programom njegova održavanja.

(b) Program održavanja UAS-a i sve njegove naknadne izmjene odobrava organizacija iz dijela CAO.UAS koja je odgovorna za upravljanje kontinuiranom plovidbenošću UAS-a.

(c) Program održavanja UAS-a mora biti u skladu:

1. s obveznim informacijama o kontinuiranoj plovidbenosti, kao što su naredbe o plovidbenosti koje se odnose na radnje koje se ponavljaju, odjeljak o ograničenjima plovidbenosti („ALS”) u uputama za kontinuiranu plovidbenost („ICA”) i posebni zahtjevi za održavanje iz liste podataka certifikata tipa („TCDS”);

2. s uputama za kontinuiranu plovidbenost koje je izdao nositelj odobrenja projekta (DAH).

(d) Ne dovodeći u pitanje podtočku (c) podpodtočku 1. i odstupajući od podtočke (c) podpodtočke 2., program održavanja UAS-a može odstupati od uputa za kontinuiranu plovidbenost na temelju podataka dobivenih preispitivanjima provedenima u skladu s podtočkom (f).

(e) U programu održavanja UAS-a uzimaju se u obzir konfiguracija UAS-a te vrsta i posebnosti operacija.

(f) Program održavanja UAS-a preispituje se najmanje jednom godišnje kako bi se procijenila njegova djelotvornost pri razmatranju novih ili izmijenjenih uputa za kontinuiranu plovidbenost.

ML.UAS.303 Naredbe o plovidbenosti („AD”)

Svaka primjenjiva naredba o plovidbenosti mora se primijeniti u skladu sa zahtjevima te naredbe, osim ako Agencija odredi drukčije.

ML.UAS.304 Preinake i popravci

(a) Svako oštećenje UAS-a ili komponente za ugradnju u njega procjenjuje se prije popravka.

(b) Pri obavljanju preinaka i popravaka UAS-a ili njegovih komponenti za te se preinake i popravke zahtijeva:

1. da ih odobri Agencija; ili

2. da ih odobri projektna organizacija koja ispunjava uvjete iz Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012; ili

3. da su sadržani u zahtjevima iz točke 21.A.90B ili točke 21.A.431B Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012.

ML.UAS.305 Sustav evidentiranja kontinuirane plovidbenosti UAS-a

(a) Za svaki UAS, kako je utvrđen registracijom bespilotnog zrakoplova te tipom i serijskim brojem jedinice za upravljanje i praćenje („CMU”), uspostavlja se sustav za evidentiranje podataka o kontinuiranoj plovidbenosti UAS-a. Taj sustav upotrebljavaju pilot koji upravlja na daljinu i osobe uključene u kontinuiranu plovidbenost UAS-a.

(b) U sustavu evidentiranja kontinuirane plovidbenosti UAS-a evidentira se sljedeće:

1. datum unosa i odgovarajuća ukupna uporaba u parametrima relevantnima za UAS (npr. sati leta, kalendarsko vrijeme ili ciklusi);

2. pojedinosti o održavanju UAS-a, osobito sve potvrde o puštanju u uporabu koje se zahtijevaju točkom ML.UAS.801 ili ML.UAS.803;

3. pojedinosti o ugradnji CMU-a, posebno potvrda o puštanju u uporabu („CRS”) koja se zahtijeva točkom ML.UAS.805, ako takvu ugradnju propiše nositelj odobrenja projekta (DAH);

4. dokaz kojim se potvrđuje zadovoljavajuće obavljanje pretpoletnog pregleda bespilotnog zrakoplova;

5. informacije koje se smatraju potrebnima za kontinuiranu sigurnost letenja;

6. aktualna izjava o masi i balansu, ako je proizvođač bespilotnog zrakoplova takve podatke stavio na raspolaganje;

7. svi drugi podaci potrebni za dokazivanje usklađenosti s podtočkom (g).

(c) Za komponente koje podliježu ograničenjima plovidbenosti uz dokument o ovlaštenom puštanju u uporabu (EASA obrazac 1 ili jednakovrijedan dokument) u sustav evidentiranja unose se sljedeći podaci:

1. oznaka i identifikacija komponenti;

2. tip, serijski broj i registracija (prema potrebi) bespilotnog zrakoplova, CMU-a ili komponente na koju je pojedina komponenta ugrađena, zajedno s upućivanjem na evidenciju o održavanju koja je relevantna za njezinu ugradnju i uklanjanje;

3. datum unosa i akumulirana ukupna uporaba odgovarajuće komponente u parametrima relevantnima za određenu komponentu.

(d) Svaki unos obavlja se što prije nakon završetka zadatka tako da je pilotu koji upravlja na daljinu dostupan ažurirani status.

(e) Svi unosi u evidenciju o kontinuiranoj plovidbenosti UAS-a moraju biti jasni i točni. Ako je neki unos potrebno ispraviti, ispravak se izvodi tako da je izvorni unos jasno vidljiv.

(f) Sustav evidentiranja uključuje zapisnike za bespilotni zrakoplov, za CMU i, prema potrebi, za komponente koje podliježu ograničenjima plovidbenosti.

(g) U sustavu evidentiranja kontinuirane plovidbenosti UAS-a moraju se moći evidentirati:

1. aktualni status naredbi o plovidbenosti i mjera koje zahtijeva nadležno tijelo pri neposrednom reagiranju na sigurnosni problem;

2. aktualni status preinaka i popravaka;

3. aktualni status usklađenosti s programom održavanja UAS-a;

4. aktualni status komponenti koje podliježu ograničenjima plovidbenosti;

5. aktualni popis odgođenog održavanja.

(h) Evidencija se čuva u razdobljima navedenima u nastavku:

1. evidencija iz podtočke (b) podpodtočke 2. i podtočke (b) podpodtočke 3. čuva se sve dok se podaci sadržani u njoj ne zamijene novim podacima koji su istovjetni s obzirom na opseg i pojedinosti, ali ne kraće od 36 mjeseci nakon održavanja ili, ovisno o slučaju, nakon puštanja u uporabu ugradnje CMU-a;

2. evidencija iz podtočke (b) podpodtočke 1., podtočke (b) podpodtočke 7. i podtočke (c) čuva se najmanje 12 mjeseci nakon što se UAS ili komponenta trajno povuče iz uporabe;

3. evidencija iz podtočke (b) podpodtočaka od 4. do 6. čuva se najmanje 36 mjeseci nakon unosa u sustav evidentiranja;

4. ako se ne zamijeni, evidencija iz podtočke (h) podpodtočke 1. čuva se 12 mjeseci nakon što se bespilotni zrakoplov ili CMU trajno povuče iz uporabe.

ML.UAS.307 Prijenos evidencije o kontinuiranoj plovidbenosti UAS-a

(a) Ako se bespilotni zrakoplov trajno prenosi s jednog vlasnika na drugoga, prenosi se i relevantna evidencija o kontinuiranoj plovidbenosti iz točke ML.UAS.305.

(b) Ako vlasnik bespilotnog zrakoplova ugovori zadatke upravljanja kontinuiranom plovidbenošću s organizacijom iz dijela CAO.UAS, mora se pobrinuti da se evidencija o kontinuiranoj plovidbenosti iz točke ML.UAS.305 prenese organizaciji s kojom je sklopljen ugovor.

(c) Razdoblja za čuvanje evidencije utvrđena u točki ML.UAS.305 podtočki (h) nastavljaju se primjenjivati na novog vlasnika ili organizaciju iz dijela CAO.UAS.

PODDIO D

STANDARDI ODRŽAVANJA

ML.UAS.401 Podaci za održavanje

(a) Održavanje UAS-a zahtijeva uporabu i poštovanje trenutačno primjenjivih podataka za održavanje.

(b) Za potrebe ovog Priloga „primjenjivi podaci za održavanje” znači bilo što od sljedećeg:

1. svi primjenjivi zahtjevi, postupci, standardi ili podaci koje je izdalo nadležno tijelo ili Agencija;

2. svaka primjenjiva naredba o plovidbenosti;

3. primjenjive upute za kontinuiranu plovidbenost i druge upute za održavanje koje je izdao nositelj certifikata tipa, nositelj dodatnog certifikata tipa i svaka druga organizacija koja takve podatke objavljuje u skladu s Prilogom I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012;

4. kad je riječ o komponentama koje je nositelj odobrenja projekta („DAH”) odobrio za ugradnju, primjenjive upute za održavanje koje objavljuje proizvođač komponente i koje su prihvatljive nositelju odobrenja projekta.

ML.UAS.403 Kvarovi UAS-a

(a) Svaki kvar UAS-a koji ozbiljno ugrožava sigurnost letenja otklanja se prije daljnjeg letenja.

(b) Sljedeće osobe mogu odlučiti da kvar ne ugrožava ozbiljno sigurnost letenja i u skladu s time mogu odgoditi njegovo otklanjanje:

1. pilot koji upravlja na daljinu ili ovlašteno osoblje za izdavanje potvrde u odnosu na kvarove koji utječu na neobveznu opremu UAS-a;

2. pilot koji upravlja na daljinu ili ovlašteno osoblje za izdavanje potvrde pri uporabi liste minimalne opreme ili liste odstupanja konfiguracije u odnosu na kvarove koji utječu na obveznu opremu UAS-a;

3. ovlašteno osoblje za izdavanje potvrde u odnosu na kvarove koji nisu navedeni u podtočki (b) podpodtočki 1. i podtočki (b) podpodtočki 2.

(c) Svaki kvar UAS-a koji ne ugrožava ozbiljno sigurnost letenja otklanja se što je prije izvedivo od datuma kad je kvar prvi put uočen i u rokovima utvrđenima u podacima za održavanje ili listi minimalne opreme.

(d) Svaki kvar koji se ne otkloni prije letenja evidentira se u sustavu evidentiranja kontinuirane plovidbenosti UAS-a iz točke ML.UAS.305, a evidencija mora biti dostupna pilotu koji upravlja na daljinu.

PODDIO E

KOMPONENTE

ML.UAS.501 Ugradnja komponenti bespilotnog zrakoplova

(a) Osim ako je drukčije navedeno u Prilogu II. (dio CAO.UAS) ili u točki 21.A.307 Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012, komponenta se može ugraditi u bespilotni zrakoplov samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1. u zadovoljavajućem je stanju;

2. na odgovarajući je način puštena u uporabu korištenjem EASA obrasca 1 kako je utvrđen u Dodatku II. Prilogu I. (dio M) Uredbi (EU) br. 1321/2014 ili jednakovrijednog obrasca;

3. označena je u skladu s pododjeljkom Q Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012.

(b) Prije ugradnje komponente na bespilotni zrakoplov organizacija za održavanje osigurava da je ona prikladna za ugradnju uzimajući u obzir konfiguraciju bespilotnog zrakoplova i sve primjenjive naredbe o plovidbenosti.

(c) Standardni dijelovi na bespilotni zrakoplov ili na komponentu ugrađuju se samo ako su navedeni u podacima za održavanje, ako su popraćeni dokazom o sukladnosti s primjenjivim standardom i ako imaju odgovarajuću sljedivost.

(d) Sirovine ili potrošni materijali smiju se koristiti na bespilotnom zrakoplovu ili komponenti samo:

1. ako proizvođač zrakoplova ili komponente dopušta uporabu takvih sirovina ili potrošnih materijala u relevantnim podacima za održavanje;

2. ako takvi materijali zadovoljavaju potrebne specifikacije za materijal i imaju odgovarajuću sljedivost;

3. ako su takvi materijali potkrijepljeni dokumentacijom koja se jasno odnosi na te materijale i sadržava izjavu o sukladnosti s primjenjivim specifikacijama te izvora proizvođača i izvor dobavljača.

ML.UAS.502 Održavanje komponenti bespilotnog zrakoplova

(a) Održavanje komponenti bespilotnog zrakoplova certificira se u skladu sa sljedećom tablicom:

	Certificirano na EASA obrascu 1 (*kako je utvrđen u Dodatku II. Prilogu I. (dio M) Uredbi (EU) br. 1321/2014*)	Certificirano zajedno s održavanjem bespilotnog zrakoplova u skladu s točkom ML.UAS.801 (*nije moguće izdati EASA obrazac 1*)
Komponente koje se održavaju u skladu s podacima za održavanje komponenti (podaci koje je izdao proizvođač komponente)		
Održavanje osim obnavljanja	za motore: organizacije za održavanje s ovlaštenjem za motore za druge komponente: organizacije za održavanje s ovlaštenjem za komponente	organizacije za održavanje bespilotnih zrakoplova
Obnavljanje komponenti osim motora	organizacije za održavanje s ovlaštenjem za komponente	nije moguće
Obnavljanje motora	organizacije za održavanje s ovlaštenjem za motore	organizacije za održavanje bespilotnih zrakoplova ako ih je predvidio nositelj odobrenja projekta
Komponente koje se održavaju u skladu s podacima za održavanje bespilotnog zrakoplova (podaci koje je izdao proizvođač bespilotnog zrakoplova)		
Sve komponente i svi tipovi održavanja	organizacije za održavanje s ovlaštenjem za motore (za motore) ili komponente (za druge komponente)	organizacije za održavanje bespilotnih zrakoplova

(b) Komponente iz točke 21.A.307 podtočke (b) podpodtočaka od 3. do 6. Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012 može održavati bilo koja osoba ili organizacija. U tom slučaju, odstupajući od podtočke (a), održavane komponente puštaju se u uporabu uz „izjavu o izvedenom održavanju”, koju izdaje osoba ili organizacija koja je obavila održavanje. „Izjava o izvedenom održavanju” mora sadržavati barem osnovne podatke o obavljenom održavanju, datum dovršetka održavanja i ime organizacije ili osobe koja je izdaje. Izjava se smatra evidencijom o održavanju koja je jednakovrijedna EASA obrascu 1 u odnosu na održavanu komponentu.

ML.UAS.504 Odvajanje komponenti

(a) Neispravne i neobnovljive komponente odvajaju se od ispravnih komponenti, standardnih dijelova i materijala.

(b) Komponenta se smatra neispravnom ako nastupi bilo koja od sljedećih okolnosti:

1. istek ograničenja komponente, kako je utvrđen u programu održavanja UAS-a;

2. neispunjavanje primjenjivih naredbi o plovidbenosti i drugih zahtjeva za kontinuiranu plovidbenost koje je utvrdila Agencija;

3. nepostojanje podataka potrebnih za utvrđivanje statusa plovidbenosti komponente ili njezine prikladnosti za ugradnju;

4. dokaz o kvarovima ili neispravnostima komponente;

5. uključenost komponente u nezgodu ili nesreću koja je vjerojatno utjecala na njezinu ispravnost.

(c) Komponente koje su dostigle svoj potvrđeni ograničeni vijek trajanja ili na njima postoji kvar ili neispravnost koji se ne mogu otkloniti razvrstavaju se kao neobnovljive i ne smije se dopustiti da ponovno uđu u sustav opskrbe komponentama, osim ako je njihov potvrđeni ograničeni vijek trajanja produljen ili ako je odobreno rješenje za popravak u skladu s točkom ML.UAS.304.

ML.UAS.520 Ugradnja i održavanje komponenti CMU-a

(a) Komponente se ugrađuju u CMU samo ako su te komponente navedene u podacima za održavanje i ako su u zadovoljavajućem stanju.

(b) Ne dovodeći u pitanje podtočku (a), kritične komponente CMU-a iz točke 21.A.308 podtočke (a) Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012 ugrađuju se u CMU samo ako su popraćene EASA obrascem 1 ili jednakovrijednim dokumentom i ako su označene u skladu s pododjeljkom Q Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012.

(c) Ne dovodeći u pitanje podtočku (a), komponente CMU-a koje se ne smatraju kritičnima ugrađuju se na CMU samo ako su popraćene izjavom navedenom u točki 21.A.308 podtočki (b) Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012 ili jednakovrijednim dokumentom.

(d) Održavanje kritičnih komponenti CMU-a obavlja organizacija za održavanje odobrena u skladu s Prilogom II. (dio CAO.UAS) i certificira se na EASA obrascu 1 kako je utvrđen u Dodatku II. Prilogu I. (dio M) Uredbi (EU) br. 1321/2014.

(e) Komponente CMU-a koje se ne smatraju kritičnima može održavati bilo koja osoba ili organizacija. Održavane komponente puštaju se u uporabu uz „izjavu o izvedenom održavanju”, koju izdaje osoba ili organizacija koja je obavila održavanje. Ta izjava mora sadržavati barem osnovne podatke o obavljenom održavanju, datum dovršetka održavanja i ime organizacije ili osobe koja je izdaje. Za potrebe ugradnje smatra se evidencijom o održavanju i jednakovrijednom izjavi iz točke 21.A.308 podtočke (b) Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012.

(f) Odstupajući od podtočaka (d) i (e), ako se komponente CMU-a održavaju dok su ugrađene u CMU ili privremeno uklonjene s njega, takvo se održavanje može certificirati zajedno s održavanjem CMU-a u skladu s točkom ML.UAS.803.

PODDIO H

POTVRDA O PUŠTANJU U UPORABU (CRS)

ML.UAS.801 Izdavanje potvrde o održavanju bespilotnog zrakoplova

(a) Nakon što je završeno, osoblje za izdavanje potvrde održavanje koje se provodi na bespilotnom zrakoplovu potvrđuje „potvrdom o puštanju u uporabu” („CRS”). Ta se potvrda izdaje kad osoblje za izdavanje potvrde provjeri da je cjelokupno naloženo održavanje pravilno provedeno uzimajući u obzir dostupnost i uporabu podataka za održavanje navedenih u točki ML.UAS.401.

(b) Potvrda o puštanju u uporabu mora sadržavati barem sljedeće:

1. osnovne pojedinosti o provedenom održavanju bespilotnog zrakoplova;

2. datum na koji je izdana potvrda o održavanju bespilotnog zrakoplova;

3. referentnu oznaku odobrenja organizacije za održavanje i osoblja za izdavanje potvrde koje je izdalo potvrdu o puštanju u uporabu;

4. ograničenja plovidbenosti ili operacija, ako postoje.

(c) Odstupajući od podtočke (a), ako se naloženo održavanje ne može dovršiti, potvrda o puštanju u uporabu može se izdati u okviru odobrenih ograničenja bespilotnog zrakoplova. U tom se slučaju u njoj navodi da se održavanje nije moglo dovršiti i navode se sva primjenjiva ograničenja plovidbenosti ili operacija u okviru podataka koji se zahtijevaju u podtočki (b) podpodtočki 4.

(d) Potvrda o puštanju u uporabu ne smije se izdati u slučaju bilo koje poznate neusklađenosti sa zahtjevima iz ovog Priloga koja ugrožava sigurnost letenja.

ML.UAS.802 Izdavanje potvrde o održavanju komponenti bespilotnog zrakoplova

(a) Nakon što je završeno, osoblje za izdavanje potvrde potvrđuje održavanje koje se provodi na komponenti bespilotnog zrakoplova, osim u slučajevima obuhvaćenima točkom ML.UAS.502 podtočkom (b). Ta se potvrda izdaje kad osoblje za izdavanje potvrde provjeri da je cjelokupno naloženo održavanje pravilno provedeno uzimajući u obzir dostupnost i uporabu podataka za održavanje navedenih u točki ML.UAS.401 i da je komponenta u zadovoljavajućem stanju.

(b) Ta se potvrda izdaje na EASA obrascu 1, osim ako je takvo održavanje potvrđeno zajedno s održavanjem bespilotnog zrakoplova, kako je navedeno u točki ML.UAS.502 podtočki (a).

(c) EASA obrazac 1 iz podtočke (b) ispunjava se u skladu s uputama iz Dodatka 3. Može se generirati iz računalne baze podataka.

ML.UAS.803 Izdavanje potvrde o održavanju CMU-a

(a) Nakon što je završeno održavanje koje se provodi na CMU-u, a koje uključuje komponentu koja je ključna za operaciju UAS-a kako je to utvrdio nositelj odobrenja projekta, osoblje za izdavanje potvrde potvrđuje ga u potvrdi o puštanju u uporabu. Ta se potvrda izdaje kad osoblje za izdavanje potvrde provjeri da je cjelokupno naloženo održavanje pravilno provedeno uzimajući u obzir dostupnost i uporabu podataka za održavanje navedenih u točki ML.UAS.401.

(b) Potvrda o puštanju u uporabu mora sadržavati barem sljedeće:

1. osnovne pojedinosti o provedenom održavanju CMU-a;

2. datum na koji je izdana potvrda o održavanju CMU-a;

3. referentnu oznaku odobrenja organizacije za održavanje i osoblja za izdavanje potvrde koje je izdalo potvrdu o puštanju u uporabu;

4. ograničenja plovidbenosti ili operacija, ako postoje.

(c) Potvrda o puštanju u uporabu ne smije se izdati u slučaju bilo koje poznate neusklađenosti sa zahtjevima iz ovog Priloga koja ugrožava sigurnost letenja.

ML.UAS.804 Izdavanje potvrde o održavanju komponenti CMU-a

(a) Nakon što je održavanje koje se provodi na komponenti CMU-u u skladu s točkom ML.UAS.520 podtočkom (d) završeno, osoblje za izdavanje potvrde potvrđuje ga. Ta se potvrda izdaje kad osoblje za izdavanje potvrde provjeri da je cjelokupno naloženo održavanje pravilno provedeno uzimajući u obzir dostupnost i uporabu podataka za održavanje navedenih u točki ML.UAS.401 i da je komponenta u zadovoljavajućem stanju.

(b) Ta se potvrda izdaje na EASA obrascu 1, osim ako je takvo održavanje potvrđeno zajedno s održavanjem CMU-a, kako je navedeno u točki ML.UAS.520 podtočki (f).

(c) EASA obrazac 1 iz podtočke (b) ispunjava se u skladu s uputama iz Dodatka 3. Može se generirati iz računalne baze podataka.

ML.UAS.805 Izdavanje potvrde o ugradnji CMU-a

(a) Ako to propiše nositelj odobrenja projekta, nakon ugradnje CMU-a osoblje za izdavanje potvrde potvrđuje tu ugradnju u „potvrdi o puštanju u uporabu” (CRS). Ta se potvrda izdaje kad osoblje za izdavanje potvrde provjeri da su propisno ispunjene sve trenutačno primjenjive upute za ugradnju i ispitivanje koje je izdao nositelj odobrenja projekta, uzimajući u obzir zahtjeve za ugradnju komponenti CMU-a utvrđene u točki ML.UAS.520.

(b) Potvrda o puštanju u uporabu uključuje sve sljedeće podatke:

1. upućivanje na upute za ugradnju CMU-a;

2. datum na koji je izdana potvrda o ugradnji CMU-a;

3. referentnu oznaku odobrenja organizacije za održavanje i osoblja za izdavanje potvrde koje je izdalo potvrdu o puštanju u uporabu;

4. ograničenja plovidbenosti ili operacija, ako postoje.

(c) Potvrda o puštanju u uporabu ne smije se izdati u slučaju bilo koje poznate neusklađenosti sa zahtjevima iz ovog Priloga koja ugrožava sigurnost letenja.

PODDIO I

POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI („ARC”)

ML.UAS.901 Provjera plovidbenosti bespilotnog zrakoplova – općenito

Kako bi se zajamčila valjanost svjedodžbe o plovidbenosti bespilotnog zrakoplova, bespilotni zrakoplov mora povremeno proći provjeru plovidbenosti u skladu s točkom ML.UAS.903.

(a) Potvrda o provjeri plovidbenosti izdaje se u skladu s Dodatkom 2. (EASA obrazac 15d) nakon dovršetka zadovoljavajuće provjere plovidbenosti. Potvrda o provjeri plovidbenosti vrijedi godinu dana.

(b) Provjeru plovidbenosti i izdavanje potvrde o provjeri plovidbenosti u skladu s točkom ML.UAS.903 obavlja:

1. osoblje za provjeru plovidbenosti koje djeluje u ime nadležnog tijela; ili

2. osoblje za provjeru plovidbenosti koje djeluje u ime bilo koje organizacije iz dijela CAO.UAS koja je odobrena za provedbu provjere plovidbenosti takvog bespilotnog zrakoplova.

(c) Organizacija iz dijela CAO.UAS koja upravlja kontinuiranom plovidbenošću UAS-a može produljiti valjanost potvrde o provjeri plovidbenosti najviše dva uzastopna puta, svaki put za razdoblje od godinu dana, pod sljedećim uvjetima:

1. UAS-om od posljednjeg izdavanja ili produljenja potvrde o provjeri plovidbenosti kontinuirano upravlja jedna ili više organizacija iz dijela CAO.UAS;

2. UAS je u prethodnih 12 mjeseci održavala odobrena organizacija za održavanje iz dijela CAO.UAS;

3. organizacija iz dijela CAO.UAS nema dokaza ili razloga vjerovati da UAS nije plovidben.

Produljenje potvrde o provjeri plovidbenosti koje daje organizacija iz dijela CAO.UAS moguće je bez obzira na to koje je osoblje ili koja organizacija iz podtočke (b) prvotno izdala potvrdu o plovidbenosti.

(d) Odstupajući od podtočke (c), potvrdu o provjeri plovidbenosti moguće je produljiti najviše 30 dana prije predviđenog roka isteka, bez gubitka kontinuiteta rasporeda provjera plovidbenosti.

(e) Kad nadležno tijelo provodi provjeru plovidbenosti i izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti, vlasnik bespilotnog zrakoplova na zahtjev i prema potrebi mora mu osigurati:

1. dokumentaciju koju nadležno tijelo zahtijeva;

2. prikladan smještaj na odgovarajućoj lokaciji za njegovo osoblje;

3. pomoć odgovarajućeg osoblja za izdavanje potvrde.

ML.UAS.902 Valjanost potvrde o provjeri plovidbenosti za bespilotni zrakoplov

(a) Potvrda o provjeri plovidbenosti postaje nevaljana ako nastupi bilo koja od sljedećih okolnosti:

1. potvrda o provjeri plovidbenosti privremeno je ili trajno oduzeta;

2. svjedodžba o plovidbenosti nije valjana;

3. bespilotni zrakoplov nije u registru zrakoplova države članice;

4. certifikat tipa prema kojem je izdana svjedodžba o plovidbenosti privremeno je ili trajno oduzet.

(b) Bespilotni zrakoplov ne smije letjeti ako je potvrda o provjeri plovidbenosti nevaljana ili ako nastupi jedna od sljedećih okolnosti:

1. kontinuirana plovidbenost bespilotnog zrakoplova, CMU-a ili bilo koje komponente ugrađene u UAS-a ne ispunjava zahtjeve iz ovog Priloga;

2. bespilotni zrakoplov namijenjen je za rad s CMU-om za koji je utvrđena neusklađenost u odnosu na točku ML.UAS.903 podtočku (b) koja nije otklonjena;

3. bespilotni zrakoplov ili CMU više nije sukladan s projektom tipa koji je odobrila Agencija;

4. pri korištenju bespilotnog zrakoplova nisu poštovana ograničenja iz odobrenog letačkog priručnika ili svjedodžbe o plovidbenosti, pri čemu nije primijenjen odgovarajući postupak;

5. bespilotni zrakoplov sudjelovao je u nesreći ili nezgodi koja utječe na njegovu plovidbenost, pri čemu naknadno nije primijenjen odgovarajući postupak za ponovno uspostavljanje njegove plovidbenosti;

6. preinaka ili popravak UAS-a ili bilo koje komponente ugrađene u UAS nije u skladu s točkom ML.UAS.304.

ML.UAS.903 Postupak provjere plovidbenosti

(a) Provjera plovidbenosti bespilotnog zrakoplova uključuje dokumentiran pregled evidencije o kontinuiranoj plovidbenosti bespilotnog zrakoplova i fizički pregled bespilotnog zrakoplova.

(b) Provjera plovidbenosti iz podtočke (a) uključuje i dokumentiran pregled evidencije i fizički pregled CMU-a koji se koriste za upravljanje bespilotnim zrakoplovom, osim ako je takav CMU bio uključen u provjeru plovidbenosti bespilotnog zrakoplova istog tipa u proteklih šest mjeseci.

(c) Dokumentiranim pregledom evidencije o kontinuiranoj plovidbenosti bespilotnog zrakoplova i CMU-a osigurava se:

1. da su podaci koji se zahtijevaju točkom ML.UAS.305 podtočkom (b) podpodtočkom 1. propisno evidentirani;

2. da je letački priručnik primjenjiv na konfiguraciju UAS-a i da odražava stanje pri posljednjoj reviziji;

3. da je provedeno cjelokupno održavanje koje treba izvršiti na UAS-u prema programu održavanja UAS-a;

4. da su svi poznati kvarovi otklonjeni ili da je njihov popravak odgođen u skladu s točkom ML.UAS.403;

5. da su sve primjenjive naredbe o plovidbenosti primijenjene i pravilno uključene u evidenciju o UAS-u;

6. da su sve preinake i popravci UAS-a uključeni u evidenciju o UAS-u i da su u skladu s točkom ML.UAS.304;

7. da su sve komponente koje podliježu ograničenjima plovidbenosti i koje su ugrađene u UAS ispravno identificirane, uključene u evidenciju UAS-a i da nisu premašile svoja odobrena ograničenja plovidbenosti;

8. da je od trenutka kad su bespilotni zrakoplov ili CMU postali obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe svako održavanje bilo potvrđeno u skladu s odgovarajućim prilogom ovoj Uredbi;

9. da aktualna izjava o masi i balansu odražava konfiguraciju bespilotnog zrakoplova i da je valjana;

10. da su bespilotni zrakoplov i CMU u skladu s trenutačno primjenjivom revizijom projekta svojeg tipa koji je odobrila Agencija;

11. da je svjedodžba o plovidbenosti valjana, osim ako je zahtjev za novu svjedodžbu o plovidbenosti podnesen na temelju točke ML.UAS.906 A ili ML.UAS.906B, a svjedodžba o plovidbenosti još nije izdana u trenutku provjere;

12. da potvrda o buci odgovara konfiguraciji bespilotnog zrakoplova i da je valjana ako je takva potvrda izdana u skladu s pododjeljkom I Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012.

(d) Fizičkim pregledom bespilotnog zrakoplova i CMU-a osigurava se:

1. da su sve zahtijevane oznake i pločice s natpisima ispravno ugrađene;

2. da je UAS u skladu s odobrenim letačkim priručnikom;

3. da je konfiguracija UAS-a u skladu s odobrenom dokumentacijom;

4. da se ne može pronaći nikakav očigledan kvar koji nije riješen u skladu s točkom ML.UAS.403;

5. da se ne mogu pronaći nikakve nedosljednosti između UAS-a i dokumentiranog pregleda evidencije iz podtočke (c).

(e) Kad je riječ o fizičkom pregledu iz podtočke (d), osoblju za provjeru plovidbenosti koje nije na odgovarajući način ovlašteno kao osoblje za izdavanje potvrde pomaže ovlašteno osoblje za izdavanje potvrde.

(f) Odstupajući od točke ML.UAS.901 podtočke (c), provjera plovidbenosti smije se pomaknuti unaprijed za najviše 90 dana, bez gubitka kontinuiteta rasporeda provjera plovidbenosti.

(g) Potvrdu o provjeri plovidbenosti (EASA obrazac 15d) iz Dodatka 2. izdaje samo odgovarajuće ovlašteno osoblje za provjeru plovidbenosti ako je provjera plovidbenosti u potpunosti provedena i ako su provedeni svi postupci za otklanjanje utvrđene neusklađenosti.

(h) Svaka potvrda o provjeri plovidbenosti koja je izdana ili produljena za određeni bespilotni zrakoplov šalje se i državi članici u kojoj je taj bespilotni zrakoplov registriran u roku od 10 dana.

(i) Zadaci provjere plovidbenosti ne smiju se podugovoriti.

ML.UAS.905 Prijenos registracije bespilotnog zrakoplova unutar Unije

(a) Pri prijenosu registracije bespilotnog zrakoplova unutar Unije podnositelj zahtjeva:

1. najprije prethodnoj državi članici u kojoj je bespilotni zrakoplov registriran priopćuje ime države članice u kojoj će biti registriran;

2. zatim podnosi zahtjev novoj državi članici u kojoj je zrakoplov registriran za izdavanje nove svjedodžbe o plovidbenosti u skladu s Prilogom I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012.

(b) Neovisno o točki ML.UAS.902 podtočki (a) podpodtočki 3., prijašnja potvrda o provjeri plovidbenosti ostaje valjana do datuma isteka.

(c) Neovisno o podtočki (b), provjera plovidbenosti mora se obaviti na zadovoljavajući način u skladu s točkom ML.UAS.903 ako nastupi bilo koja od sljedećih okolnosti:

1. zrakoplov nije bio u plovidbenom stanju u prethodnoj državi članici;

2. prethodna potvrda o provjeri plovidbenosti nije valjana ili je istekla.

ML.UAS.906 A Provjera plovidbenosti bespilotnog zrakoplova uvezenog u Uniju

(a) Ako uveze bespilotni zrakoplov u registar države članice iz treće zemlje ili iz regulatornog sustava u kojem se ne primjenjuje Uredba (EU) 2018/1139, podnositelj zahtjeva:

1. podnosi zahtjev nadležnom tijelu države članice u kojoj je zrakoplov registriran za izdavanje nove svjedodžbe o plovidbenosti u skladu s Prilogom I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012;
2. osim ako je riječ o novom bespilotnom zrakoplovu, osigurava da je provjera plovidbenosti provedena na zadovoljavajući način u skladu s točkom ML.UAS.903;
3. organizira provedbu cjelokupnog održavanja u skladu s odobrenim programom održavanja UAS-a.

(b) Ako bespilotni zrakoplov ispunjava relevantne zahtjeve, nadležno tijelo ili organizacija koja provodi provjeru plovidbenosti, kako je predviđeno u točki ML.UAS.901 podtočki (b), izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti.

(c) Vlasnik bespilotnog zrakoplova mora se pobrinuti da je dopušten pristup UAS-u kako bi ga pregledalo nadležno tijelo države članice u kojoj se zrakoplov registrira.

ML.UAS.906B Provjera plovidbenosti nakon promjena operacija UAS-a

(a) Ako zbog promjena operacija UAS-a u „posebnoj kategoriji" postoji potreba za izdavanjem svjedodžbe o plovidbenosti u skladu s člankom 7. stavkom 2. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, vlasnik bespilotnog zrakoplova:

1. podnosi zahtjev nadležnom tijelu države članice u kojoj je zrakoplov registriran za izdavanje svjedodžbe o plovidbenosti u skladu s Prilogom I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012;
2. osigurava da je provjera plovidbenosti provedena na zadovoljavajući način u skladu s točkom ML.UAS.903;
3. organizira provedbu cjelokupnog održavanja u skladu s odobrenim programom održavanja UAS-a.

(b) Ako bespilotni zrakoplov ispunjava relevantne zahtjeve, nadležno tijelo ili organizacija koja provodi provjeru plovidbenosti, kako je predviđeno u točki ML.UAS.901 podtočki (b), izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti.

(c) Vlasnik bespilotnog zrakoplova mora se pobrinuti da je dopušten pristup UAS-u kako bi ga pregledalo nadležno tijelo države članice u kojoj se zrakoplov registrira.

ML.UAS.907 Nalazi

Nakon što od nadležnog tijela zaprimi obavijest o nalazima u skladu s točkom AR.UAS.GEN.351 Priloga I. (dio AR.UAS) Provedbenoj uredbi (EU) 2024/1109, osoba ili organizacija odgovorna za kontinuiranu plovidbenost UAS-a u skladu s točkom ML.UAS.201, u razdoblju koje je dogovoreno s nadležnim tijelom, utvrđuje plan korektivnih mjera (za otklanjanje nalaza i sprečavanje njihova ponavljanja) te dokazuje nadležnom tijelu da je taj plan proveden.

Dodatak 1.

Ugovor za upravljanje kontinuiranom plovidbenošću

(a) Ako vlasnik bespilotnog zrakoplova u skladu s točkom ML.UAS.201 ugovori zadatke upravljanja kontinuiranom plovidbenošću s organizacijom iz dijela CAO.UAS, ugovor koji su potpisale obje stranke na zahtjev se stavlja na raspolaganje nadležnom tijelu države članice u kojoj je zrakoplov registriran.

(b) Ugovor se sastavlja uzimajući u obzir zahtjeve iz ovog Priloga i u njemu se utvrđuju obveze potpisnika u vezi s kontinuiranom plovidbenošću UAS-a.

(c) Ugovor sadržava barem sljedeće informacije:

1. registraciju, tip i serijski broj bespilotnog zrakoplova te pojedinosti o CMU-u;

2. ime vlasnika bespilotnog zrakoplova ili registriranog zakupnika ili pojedinosti o društvu, uključujući adresu;

3. pojedinosti o ugovornoj organizaciji iz dijela CAO.UAS, uključujući njezinu adresu;

4. vrstu operacije.

(d) U ugovoru se navodi sljedeće:

„Vlasnik bespilotnog zrakoplova organizaciji iz dijela CAO.UAS povjerava upravljanje kontinuiranom plovidbenošću UAS-a, izradu i odobravanje programa održavanja UAS-a te organizaciju održavanja UAS-a u skladu s tim programom održavanja UAS-a.

Prema ovom se ugovoru oba potpisnika obvezuju ispuniti svoje obveze utvrđene u ovom ugovoru.

Vlasnik bespilotnog zrakoplova potvrđuje da su prema njegovim saznanjima sve informacije o kontinuiranoj plovidbenosti UAS-a koje su dane organizaciji iz dijela CAO.UAS točne i da će ostati točne te da se UAS neće popravljati niti preinačiti bez prethodnog pristanka organizacije iz dijela CAO.UAS.

Ako bilo koji potpisnik ne poštuje ovaj ugovor, ugovor će se raskinuti. U takvom slučaju vlasnik bespilotnog zrakoplova zadržava punu odgovornost za svaki zadatak povezan s kontinuiranom plovidbenošću UAS-a te u roku od dva tjedna obavješćuje nadležna tijela države članice u kojoj je zrakoplov registriran o raskidu ugovora.”

(e) Ako vlasnik bespilotnog zrakoplova sklopi ugovor s organizacijom iz dijela CAO.UAS u skladu s točkom ML.UAS.201, obveze svake stranke utvrđuju se kako slijedi:

1. **obveze organizacije iz dijela CAO.UAS:**

i. uključiti tip bespilotnog zrakoplova i CMU-a u svoj opseg poslova;

ii. poštovati sve uvjete navedene u nastavku koji se odnose na upravljanje kontinuiranom plovidbenošću UAS-a:

(A) izraditi i odobriti program održavanja UAS-a;

(B) nakon odobrenja staviti program održavanja UAS-a na raspolaganje vlasniku bespilotnog zrakoplova, kao i obrazloženja za sva odstupanja u skladu s točkom ML.UAS.302 podtočkom (d);

(C) odrediti i naložiti potrebno održavanje kako bi se osiguralo odgovarajuće premošćivanje u odnosu na prethodni program održavanja UAS-a;

(D) pobrinuti se da cjelokupno održavanje provodi odobrena organizacija za održavanje;

(E) pobrinuti se za primjenu svih primjenjivih naredbi o plovidbenosti;

(F) pobrinuti se da sve kvarove koji se otkriju tijekom održavanja, tijekom provjera plovidbenosti ili o kojima izvijesti vlasnik bespilotnog zrakoplova popravi odobrena organizacija za održavanje;

(G) koordinirati planirano održavanje, primjenu naredbi o plovidbenosti, održavanje komponenti koje podliježu ograničenjima plovidbenosti i zahtjeve za pregled komponenti;

(H) obavijestiti vlasnika bespilotnog zrakoplova svaki put kad se UAS mora staviti na raspolaganje odobrenoj organizaciji za održavanje;

(I) voditi i arhivirati svu evidenciju o kontinuiranoj plovidbenosti UAS-a;

iii. pobrinuti se za odobrenje svake preinake UAS-a u skladu s točkom ML.UAS.304 prije nego što se izvrši predmetna preinaka;

iv. pobrinuti se za odobrenje svakog popravka UAS-a u skladu s točkom ML.UAS.304 prije nego što se provede predmetni popravak;

v. obavijestiti nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran svaki put kad vlasnik ne stavi UAS na raspolaganje za održavanje kako to zatraži ugovorna organizacija iz dijela CAO.UAS;

vi. obavijestiti nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran svaki put kad se ne poštuje ugovor;

vii. osigurati provedbu provjere plovidbenosti bespilotnog zrakoplova kad je to potrebno i osigurati izdavanje potvrde o provjeri plovidbenosti;

viii. u roku od 10 dana dostaviti svaku izdanu ili produljenu potvrdu o provjeri plovidbenosti nadležnom tijelu države članice u kojoj je zrakoplov registriran;

ix. izvješćivati o događajima kako se zahtijeva važećim propisima;

x. obavijestiti nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran svaki put kad bilo koja stranka otkaže ugovor;

2. **obveze vlasnika bespilotnog zrakoplova:**

i. biti upoznat s programom održavanja UAS-a;

ii. biti upoznat s ovim Prilogom;

iii. staviti UAS na raspolaganje za održavanje kako to zatraži ugovorna organizacija iz dijela CAO.UAS;

iv. ne preinačiti UAS bez prethodnog savjetovanja s ugovornom organizacijom iz dijela CAO.UAS;

v. obavijestiti ugovornu organizaciju iz dijela CAO.UAS o svakom izvanrednom održavanju koje je provedeno bez znanja i nadzora ugovorne organizacije iz dijela CAO.UAS;

vi. upisom u knjigu zrakoplova obavijestiti ugovornu organizaciju iz dijela CAO.UAS o svim kvarovima otkrivenima tijekom operacija;

vii. obavijestiti nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran svaki put kad bilo koja stranka otkaže ugovor;

viii. obavijestiti nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran i ugovornu organizaciju iz dijela CAO.UAS svaki put kad se bespilotni zrakoplov proda;

ix. izvješćivati o događajima kako se zahtijeva važećim propisima;

x. redovito obavješćivati ugovornu organizaciju iz dijela CAO.UAS o broju sati letenja bespilotnog zrakoplova i svim drugim podacima o uporabi, kako je dogovoreno s ugovornom organizacijom iz dijela CAO.UAS;

xi. obavijestiti organizaciju iz dijela CAO.UAS o svakoj neusklađenosti s operativnim zahtjevima koja može utjecati na kontinuiranu plovidbenost UAS-a;

xii. obavijestiti organizaciju iz dijela CAO.UAS o svim operativnim zahtjevima (npr. posebnim odobrenjima) koje je potrebno ispuniti kako bi se UAS održao u potrebnoj konfiguraciji.

Dodatak 2.

Potvrda o provjeri plovidbenosti (EASA obrazac 15d)

POTVRDA O PROVJERI PLOVIDBENOSTI („ARC”)

(za bespilotni zrakoplov koji je u skladu s dijelom ML.UAS)

Referentni broj potvrde o provjeri plovidbenosti: .....

U skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća

[IME NADLEŽNOG TIJELA]

ovime potvrđuje:

☐ da je provedena provjera plovidbenosti u skladu s Prilogom I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/1107 za sljedeći bespilotni zrakoplov:

[ili]

☐ za sljedeći novi bespilotni zrakoplov:

Proizvođač bespilotnog zrakoplova .....Proizvođačeva oznaka bespilotnog zrakoplova: .....
Registracija bespilotnog zrakoplova: .....Serijski broj bespilotnog zrakoplova: .....
(i taj se zrakoplov) u vrijeme provjere smatra plovidbenim.
Datum izdavanja: ..... Datum isteka: .....
Broj sati leta bespilotnog zrakoplova na datum provjere: .....
Potpis: ..... Broj ovlaštenja (ako je primjenjivo): .....

[ILI]

[IME ODOBRENE ORGANIZACIJE, ADRESA i REFERENTNA OZNAKA ODOBRENJA] (*)

ovime potvrđuje da je provedena provjera plovidbenosti u skladu s Prilogom I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/1107 za sljedeći bespilotni zrakoplov:

Proizvođač bespilotnog zrakoplova: .....Proizvođačeva oznaka bespilotnog zrakoplova: .....
Registracija bespilotnog zrakoplova: .....Serijski broj bespilotnog zrakoplova: .....
i taj se zrakoplov u vrijeme provjere smatra plovidbenim.
Datum izdavanja: ..... Datum isteka: .....
Broj sati leta bespilotnog zrakoplova na datum provjere: .....
Potpis: ..... Broj ovlaštenja (ako je primjenjivo): .....

==========

Prvo produljenje: bespilotni zrakoplov ispunjava uvjete iz točke ML.UAS.901 podtočke (c) Priloga I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/1107.
Datum izdavanja: ..... Datum isteka: .....
Broj sati leta bespilotnog zrakoplova na datum izdavanja: .....
Potpis: ..... Broj ovlaštenja: .....
Ime odobrene organizacije: ..... Referentna oznaka odobrenja: .....

==========

Drugo produljenje: bespilotni zrakoplov ispunjava uvjete iz točke ML.UAS.901 podtočke (c) Priloga I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/1107.

Datum izdavanja: ..... Datum isteka: .....

Broj sati leta bespilotnog zrakoplova na datum izdavanja: .....

Potpis: ..... Broj ovlaštenja: .....

Ime odobrene organizacije: ..... Referentna oznaka odobrenja: .....

(*) Izdavatelj obrasca može ga prilagoditi svojim potrebama brisanjem imena, izjave o certifikaciji, upućivanja na predmetni zrakoplov i podataka o izdavanju koji nisu relevantni za njegovu uporabu.

EASA obrazac 15d – izdanje 1

Dodatak 3.

Upute za ispunjavanje EASA obrasca 1

Ove se upute odnose samo na uporabu EASA obrasca 1, kako je utvrđen u Dodatku II. Prilogu I. (dio M) Uredbi (EU) br. 1321/2014, za potrebe održavanja UAS-a.

Skreće se pozornost na upute navedene u Dodatku II. Prilogu I. (dio M) Uredbi (EU) br. 1321/2014 koje obuhvaćaju uporabu EASA obrasca 1 za potrebe održavanja u zrakoplovstvu s posadom te na upute navedene u Dodatku I. Prilogu I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012 koje obuhvaćaju uporabu EASA obrasca 1 za potrebe proizvodnje.

1. NAMJENA I UPORABA

1.1 Osnovna je namjena potvrde davanje izjave o plovidbenosti poslova održavanja koji se provode na komponentama UAS-a („elementi”).

1.2 Potrebno je uspostaviti povezanost između potvrde i elemenata. Izdavatelj potvrde mora čuvati potvrdu u obliku koji omogućuje provjeru izvornih podataka.

1.3 Potvrda je prihvatljiva mnogim nadležnim tijelima za plovidbenost, no to može ovisiti o postojanju bilateralnih sporazuma i/ili o politici određenog nadležnog tijela za plovidbenost.

1.4 Potvrda nije dostavnica ili otpremnica.

1.5 Potvrdom se bespilotni zrakoplovi ne puštaju u uporabu.

1.6 Potvrda nije odobrenje za ugradnju elemenata, već pomaže krajnjem korisniku da utvrdi njihov status odobrenja plovidbenosti.

1.7 Nije dopušteno izdavanje iste potvrde za elemente koji se puštaju u uporabu iz proizvodnje i za elemente koji se puštaju u uporabu nakon održavanja.

2. OPĆENITI FORMAT

2.1 Potvrda mora biti u skladu s utvrđenim formatom, uključujući broj i položaj svakog polja. Međutim, veličina polja može se izmijeniti kako bi se prilagodila pojedinačnom zahtjevu, ali ne u mjeri koja bi potvrdu učinila neprepoznatljivom.

2.2 Potvrda mora biti vodoravno okrenuta, ali se njezina ukupna veličina može znatno povećati ili smanjiti, sve dok je prepoznatljiva i čitljiva. U slučaju nedoumica posavjetujte se sa svojim nadležnim tijelom.

2.3 Izjava o odgovornosti korisnika/ugraditelja može se smjestiti na bilo koju stranu obrasca.

2.4 Svi ispisi moraju biti jasni i čitljivi kako bi se omogućilo lako čitanje.

2.5 Potvrda može biti unaprijed otiskana ili izrađena na računalu, ali u oba slučaja ispis crta i slova mora biti jasan i čitljiv te u skladu s utvrđenim formatom.

2.6 Potvrda mora biti na engleskom jeziku i, ako je primjereno, na još jednom ili više drugih jezika.

2.7 Podaci koji se trebaju unijeti u potvrdu mogu se ispisati strojem/računalom ili ručno, tiskanim slovima i moraju biti lako čitljivi.

2.8 Uporabu kratica treba svesti na najmanju mjeru radi jasnoće.

2.9 Izdavatelj potvrde može prostor koji preostane na poleđini potvrde koristiti za moguće dodatne informacije, ali on ne smije sadržavati nikakve izjave u smislu potvrde. Na bilo kakvo korištenje poleđine potvrde upućuje se u odgovarajućem polju na prednjoj strani potvrde.

3. POGREŠKE NA POTVRDI

3.1 Ako krajnji korisnik na potvrdi pronađe pogreške, o tome mora pisanim putem obavijestiti izdavatelja. Izdavatelj može izdati novu potvrdu samo ako se pogreške mogu provjeriti i ispraviti.

3.2 Nova potvrda mora imati novi referentni broj, potpis i datum.

3.3 Zahtjev za novu potvrdu može se odobriti bez ponovne provjere stanja elemenata. Nova potvrda nije izjava o trenutačnom stanju i u polju 12. mora se navesti upućivanje na prijašnju potvrdu sljedećom izjavom: „Ovom se potvrdom ispravlja pogreška/ispravljaju pogreške u polju/poljima [upišite polja koja su ispravljena] u potvrdi [upišite referentni broj izvorne potvrde] s datumom [upišite datum prvotnog izdavanja], pri čemu nije obuhvaćena sukladnost/stanje/puštanje u uporabu."

Obje potvrde trebalo bi čuvati u skladu s razdobljem čuvanja koje je povezano s prvom potvrdom.

4. POPUNJAVANJE POTVRDE KOJE OBAVLJA IZDAVATELJ

Polje 1.: nadležno tijelo koje izdaje potvrdu/zemlja

Upisuju se ime i zemlja nadležnog tijela pod čijom je nadležnošću izdana ta potvrda. Ako je nadležno tijelo Agencija, upisuje se samo „EASA".

Polje 2.: zaglavlje EASA obrasca 1

„POTVRDA O OVLAŠTENOM PUŠTANJU U UPORABU

EASA OBRAZAC 1"

Polje 3.: referentni broj obrasca

Navodi se jedinstveni broj utvrđen sustavom/postupkom numeriranja koji se upotrebljava u organizaciji navedenoj u polju 4.; može uključivati alfanumeričke znakove.

Polje 4.: ime i adresa organizacije

Upisuju se puno ime i adresa odobrene organizacije koja potvrđuje poslove obuhvaćene ovom potvrdom. Logotipi itd. dopušteni su ako stanu unutar polja.

Polje 5.: radni nalog/ugovor/račun

Kako bi se olakšala sljedivost elemenata, upišite broj radnog naloga, broj ugovora, broj računa ili sličan referentni broj.

Polje 6.: element

Ako ima više elemenata, označite ih rednim brojevima. To polje omogućuje lako upućivanje na *Napomene* u polju 12.

Polje 7.: opis

Upišite naziv ili opis elementa. Prednost treba dati izrazu koji se upotrebljava u uputama za kontinuiranu plovidbenost („ICA") ili podacima za održavanje (npr. u ilustriranom katalogu dijelova, priručniku za održavanje zrakoplova, servisnom pismu ili priručniku za održavanje komponenti).

Polje 8.: broj dijela

Upisuje se broj dijela, onako kako je označen na elementu ili na oznaci/ambalaži. Ako je riječ o motoru ili propeleru, može se upotrijebiti oznaka tipa.

Polje 9.: količina

Navodi se količina elemenata.

Polje 10.: serijski broj

Ako se primjenjivim propisima zahtijeva da element bude označen serijskim brojem, upišite ga u ovo polje. Osim toga, može se upisati i bilo koji drugi serijski broj koji se ne zahtijeva primjenjivim propisima. Ako element nije označen serijskim brojem, upišite „Nije primjenjivo".

Polje 11.: status/rad

Slijedi opis dopuštenih unosa u polje 11. Upisuje se samo jedan od ovih izraza – ako bi se moglo primijeniti više izraza, upotrijebite onaj koji najtočnije opisuje većinu obavljenog posla i/ili status artikla.

i.	Obnovljeno	Označava postupak kojim se osigurava da je element u potpunoj sukladnosti sa svim primjenjivim radnim odstupanjima navedenima u podacima za održavanje. Element se barem rastavlja, čisti, pregleda, prema potrebi popravlja, ponovno sastavlja i ispituje u skladu s prethodno navedenim podacima.
ii.	Popravljeno	Otklanjanje kvarova uporabom primjenjivog standarda ([1]).
iii.	Pregledano/ispitano	Pregled, mjerenje itd. u skladu s primjenjivim standardom ([1]) (vizualni pregled, funkcionalno ispitivanje, ispitivanje u radionici itd.).
iv.	Preinačeno	Izmjena elementa u skladu s primjenjivim standardom ([1]).

([1]) „Primjenjivi standard" znači standard, metoda, tehnika ili praksa proizvodnje/projektiranja/održavanja/kvalitete koju je nadležno tijelo odobrilo ili prihvatilo. Primjenjivi standard opisuje se u polju 12.

Polje 12.: napomene

Opisuje se rad naveden u polju 11., izravno ili upućivanjem na prateću dokumentaciju koja je korisniku ili ugraditelju potrebna za utvrđivanje statusa plovidbenosti elemenata u odnosu na rad za koji se izdaje potvrda. Ako je potrebno, može se upotrijebiti poseban list papira na koji se upućuje u glavnom EASA obrascu 1. U svakoj se izjavi mora jasno naznačiti na koje se elemente iz polja 6. ona odnosi.

U nastavku su navedeni primjeri podataka koji se upisuju u polje 12.:

i. upotrijebljeni podaci za održavanje, uključujući status promjene i upućivanje;

ii. usklađenost s naredbama za plovidbenost ili sa servisnim pismima;

iii. izvršeni popravci;

iv. izvršene preinake;

v. ugrađeni zamjenski dijelovi;

vi. status dijelova s ograničenim vijekom trajanja;

vii. odstupanja od radnog naloga klijenta;

viii. izjave o potvrđivanju osim onih iz točke 145.A.50 Priloga II. (dio 145.) Uredbi (EU) br. 1321/2014;

ix. informacije potrebne za podršku pošiljke s manjkavostima ili ponovno sastavljanje nakon isporuke.

Uključuje se sljedeća izjava o potvrdi o puštanju komponente u uporabu:

□ „Potvrđuje se da je, ako u ovom polju nije drukčije navedeno, rad naveden u polju 11. i opisan u ovom polju obavljen u skladu sa zahtjevima Priloga II. (dio CAO.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107 te da se u vezi s tim radom element smatra spremnim za puštanje u uporabu.”

Ako se podaci tiskaju na elektroničkom EASA obrascu 1, svi odgovarajući skupovi podataka koji nisu primjereni za druga polja upisuju se u to polje.

Polja od 13.a do 13.e

Općeniti zahtjevi za polja od 13.a do 13.e: ne upotrebljavaju se za puštanje u uporabu nakon održavanja. Osjenčajte ih, potamnite ili označite na neki drugi način kako biste spriječili nenamjernu ili neovlaštenu uporabu.

Polje 14.a

Označite okvir „Ostali propisi navedeni u polju 12.” i u polje 12. unesite izjavu o potvrđivanju iz dijela CAO.UAS. Ako je održavanje potvrdila i organizacija u skladu s Prilogom II. (dio 145.) Uredbi (EU) br. 1321/2014, označite i okvir „Dio 145.A.50 – Puštanje u uporabu”.

Ako se označavanjem okvira „Ostali propisi” želi uputiti na druge propise osim dijela CAO.UAS i dijela 145., ti se propisi moraju navesti u polju 12. Mora se označiti najmanje jedan okvir, a prema potrebi mogu se označiti i oba.

Izjava o potvrđivanju „ako nije drukčije navedeno u ovom polju” namijenjena je za sljedeće slučajeve:

(a) ako održavanje nije moglo biti završeno;

(b) ako je provedba održavanja odstupala od odgovarajućih regulatornih zahtjeva;

(c) ako je održavanje provedeno u skladu s nekim drugim zahtjevom, a ne onima koji su navedeni u dijelu 145. ili u dijelu CAO.UAS; u tom se slučaju u polju 12. navodi taj propis.

Polje 14.b: potpis ovlaštene osobe

U to se polje potpisuje ovlaštena osoba. U njega se smiju potpisati samo osobe koje su posebno ovlaštene pravilima i politikom nadležnog tijela. Za pomoć pri prepoznavanju može se dodati jedinstveni broj kojim se određuje ovlaštena osoba.

Polje 14.c: referentni broj potvrde/odobrenja

Upisuju se brojevi/referentne oznake potvrde/odobrenja. Te brojeve/referentne oznake izdaje nadležno tijelo.

Polje 14.d: ime

Upisuje se u čitljivom obliku ime osobe koja se potpisala u polju 14.b.

Polje 14.e: datum

Upisuje se datum kad je potpisano polje 14.b; datum se unosi u sljedećem obliku: dd = dvoznamenkasta oznaka dana, mmm = prva tri slova mjeseca, gggg = četveroznamenkasta oznaka godine.

Odgovornosti korisnika/ugraditelja

Na potvrdu upišite sljedeću izjavu kojom obavješćujete krajnje korisnike da nisu oslobođeni od svojih odgovornosti u vezi s ugradnjom i uporabom bilo kojeg elementa kojem je priložen obrazac:

„Ova potvrda nije automatski ovlaštenje za ugradnju elemenata.

Ako korisnik/ugraditelj obavlja posao u skladu s propisima nekog drugog nadležnog tijela za plovidbenost, a ne nadležnog tijela za plovidbenost koje je navedeno u polju 1., bitno je da korisnik/ugraditelj osigura da njegovo nadležno tijelo za plovidbenost prihvati elemente od nadležnog tijela za plovidbenost navedenog u polju 1.

Izjave u poljima 13a. i 14.a nisu potvrda za ugradnju. Prije nego što se zrakoplov može upotrijebiti za letenje, u svim slučajevima evidencija o održavanju zrakoplova mora sadržavati potvrdu za ugradnju koju korisnik/ugraditelj izdaje u skladu s nacionalnim propisima.”

PRILOG II.

(DIO CAO.UAS)

SADRŽAJ

CAO.UAS.1 Općenito
CAO.UAS.010 Područje primjene
CAO.UAS.015 Zahtjev
CAO.UAS.017 Načini usklađivanja
CAO.UAS.020 Opseg poslova i uvjeti odobrenja
CAO.UAS.025 Priručnik organizacije
CAO.UAS.030 Objekti i skladištenje
CAO.UAS.035 Zahtjevi za osoblje
CAO.UAS.040 Osoblje za izdavanje potvrde
CAO.UAS.045 Osoblje za provjeru plovidbenosti
CAO.UAS.048 Osoblje koje izdaje dozvole za letenje
CAO.UAS.050 Komponente, oprema i alati
CAO.UAS.055 Podaci za održavanje i radni nalozi
CAO.UAS.060 Standardi održavanja
CAO.UAS.065 Izdavanje potvrde o održavanju bespilotnog zrakoplova
CAO.UAS.070 Izdavanje potvrde o održavanju komponenti
CAO.UAS.071 Izdavanje potvrde o održavanju CMU-a
CAO.UAS.072 Izdavanje potvrde o ugradnji CMU-a
CAO.UAS.075 Upravljanje kontinuiranom plovidbenošću
CAO.UAS.080 Podaci o upravljanju kontinuiranom plovidbenošću
CAO.UAS.085 Provjera plovidbenosti
CAO.UAS.086 Dozvola za letenje
CAO.UAS.090 Čuvanje evidencije
CAO.UAS.095 Privilegije organizacije
CAO.UAS.100 Praćenje usklađenosti i organizacijske provjere
CAO.UAS.102 Zaštita informacijskih i komunikacijskih sustava i podataka
CAO.UAS.105 Promjene u organizaciji
CAO.UAS.110 Kontinuirana valjanost potvrde o odobrenju
CAO.UAS.112 Pristup
CAO.UAS.115 Nalazi i opažanja
CAO.UAS.120 Izvješćivanje o događajima

CAO.UAS.1 Općenito

Za potrebe ovog Priloga:

(a) „nadležno tijelo” je tijelo navedeno u točki AR.UAS.GEN.010 podtočki (b) Priloga I. (dio AR.UAS) Provedbenoj uredbi (EU) 2024/1109;

(b) „vlasnik bespilotnog zrakoplova” znači jedno od sljedećeg:

1. registrirani vlasnik bespilotnog zrakoplova, koji može biti sam operator UAS-a; ili

2. operator UAS-a koji je zakupnik bespilotnog zrakoplova, pod uvjetom da se primjenjuje točka ML.UAS.201 podtočka (b) Priloga I. (dio ML.UAS).

CAO.UAS.010 Područje primjene

Kad je riječ o UAS-u kojim se upravlja u „posebnoj kategoriji", kako je definirana u članku 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, i za koji je bespilotnom zrakoplovu izdana svjedodžba o plovidbenosti u skladu s člankom 7. stavkom 2. Uredbe (EU) 2019/947, u ovom se Prilogu utvrđuju zahtjevi koje mora ispuniti organizacija kako bi zadovoljavala uvjete za izdavanje ili daljnju valjanost potvrde o odobrenju za upravljanje kontinuiranom plovidbenošću ili održavanje UAS-a i komponenti ili za kombinaciju tih aktivnosti.

CAO.UAS.015 Zahtjev

Organizacija nadležnom tijelu u obliku i na način koji je to tijelo utvrdilo podnosi zahtjev za izdavanje ili izmjenu odobrenja iz dijela CAO.UAS.

CAO.UAS.017 Načini usklađivanja

(a) Organizacija može upotrijebiti bilo koje alternativne načine usklađivanja kako bi uspostavila usklađenost s ovom Uredbom.

(b) Ako organizacija želi primijeniti alternativni način usklađivanja, nadležnom tijelu prije njegova uvođenja mora dostaviti potpun opis. Opis uključuje sve revizije priručnika ili postupaka koje mogu biti relevantne i objašnjenje o tome kako se postiže usklađenost s ovom Uredbom.

Organizacija može upotrijebiti te alternativne načine usklađivanja uz prethodno odobrenje nadležnog tijela.

CAO.UAS.020 Opseg poslova i uvjeti odobrenja

(a) Za svaku traženu privilegiju organizacija navodi opseg poslova u svojem organizacijskom priručniku, kako je propisan u točki CAO.UAS.025. Opseg poslova mora biti točan opis poslova koje obavlja organizacija.

(b) Za održavanje bespilotnih zrakoplova i CMU-a opseg poslova uključuje:

1. tip ili proizvođača bespilotnog zrakoplova i CMU-a;

2. vrstu i opseg poslova održavanja, uključujući specijalizirane zadatke i metode, ako postoje.

(c) Za ugradnju CMU-a opseg poslova uključuje tip ili proizvođača CMU-a.

(d) Za upravljanje kontinuiranom plovidbenošću opseg poslova uključuje:

(1) tip ili proizvođača bespilotnog zrakoplova i CMU-a;

(2) identifikaciju bespilotnog zrakoplova i CMU-a kojima se upravlja;

(3) specifikaciju u kojoj se navodi koji se bespilotni zrakoplov upotrebljava s kojim CMU-om.

(e) Za provjeru plovidbenosti i dozvolu za letenje opseg poslova uključuje tip ili proizvođača bespilotnog zrakoplova.

(f) Za održavanje komponenti koje nisu kompletni motori opseg poslova utvrđuje se u skladu sa sljedećom klasifikacijom:

(1) C1: klimatizacija i podešavanje tlaka bespilotnog zrakoplova;

(2) C2: automatika leta bespilotnog zrakoplova;

(3) C3: komunikacija i navigacija bespilotnog zrakoplova;

(4) C4: vrata i drugi otvori bespilotnog zrakoplova;

(5) C5: električna energija i svjetla bespilotnog zrakoplova;

(6) C6: oprema bespilotnog zrakoplova;

(7) C7: motor bespilotnog zrakoplova;

(8) C8: komande leta bespilotnog zrakoplova;

(9) C9: sustavi goriva bespilotnog zrakoplova;

(10) C10: rotori bespilotnog zrakoplova;

(11) C11: transmisija bespilotnog zrakoplova;

(12) C12: hidraulika bespilotnog zrakoplova;

(13) C13: sustav dojavljivanja i zapisivanja bespilotnog zrakoplova;

(14) C14: podvozje bespilotnog zrakoplova;

(15) C15: kisik bespilotnog zrakoplova;

(16) C16: propeleri bespilotnog zrakoplova;

(17) C17: pneumatski i vakuumski sustavi bespilotnog zrakoplova;

(18) C18: zaštita bespilotnog zrakoplova od leda/kiše/vatre;

(19) C19: prozori bespilotnog zrakoplova;

(20) C20: strukturni aspekti bespilotnog zrakoplova;

(21) C21: vodeni balast bespilotnog zrakoplova;

(22) C22: povećanje pogonske snage bespilotnog zrakoplova;

(23) C23: ostale komponente bespilotnog zrakoplova;

(24) C24: komponente CMU-a.

(g) Za održavanje kompletnih motora opseg poslova uključuje tip ili proizvođača motora.

(h) Za privilegiju nerazornog ispitivanja („NDT”), ako je dio razreda „specijalizirane usluge”, opseg poslova uključuje metode NDT-a.

(i) Organizacija se pridržava uvjeta odobrenja priloženih certifikatu organizacije koji je izdalo nadležno tijelo i opsega poslova navedenog u priručniku organizacije.

CAO.UAS.025 Priručnik organizacije

(a) Organizacija sastavlja i vodi priručnik u kojem se navode potrebne informacije i postupci kako bi njezino osoblje moglo obavljati svoje dužnosti i kako bi organizacija pokazala način na koji je usklađena s ovom Uredbom.

(b) Priručnik izravno ili uz upućivanje sadržava sljedeće informacije:

1. izjavu koju je potpisao odgovorni rukovoditelj kojom se potvrđuje da će organizacija uvijek raditi u skladu sa zahtjevima iz ovog Priloga i iz priručnika organizacije;

2. detaljan opseg poslova organizacije za svaku privilegiju;

3. organigram u kojem su navedene titule i imena osoba iz točke CAO.UAS.035 podtočaka (a), (b) i (c) te prikazane linije odgovornosti između tih osoba;

4. opći opis i lokaciju objekata;

5. postupak izmjene priručnika, kako je navedeno u točki CAO.UAS.105 podtočki (b);

te ako organizacija namjerava obavljati aktivnosti navedene u sljedećim podpodtočkama:

6. opseg i postupke za poslove koji se obavljaju na lokaciji koja nije odobreni objekt;

7. popis osoblja za izdavanje potvrde s njihovim opsegom ovlaštenja;

8. popis osoblja odgovornog za odobrenje programa održavanja UAS-a;

9. popis osoblja za provjeru plovidbenosti s njihovim opsegom ovlaštenja;

10. popis osoblja odgovornog za izdavanje dozvola za letenje;

11. opseg i postupke za održavanje bespilotnog zrakoplova koje se provodi i certificira na daljinu iz CMU-a.

(c) Početno izdavanje priručnika odobrava nadležno tijelo.

(d) Izmjene priručnika obavljaju se u skladu s točkom CAO.UAS.105.

CAO.UAS.030 Objekti i skladištenje

(a) Organizacija osigurava da objekti koji će se koristiti, uključujući uredski prostor, omogućuju obavljanje cjelokupnog planiranog rada.

(b) Osim toga, ako opseg odobrenja organizacije obuhvaća aktivnosti održavanja, organizacija osigurava:

1. specijalizirane radionice, hangare i servisna mjesta s odgovarajućom zaštitom od kontaminacije i atmosferskih uvjeta;

2. sigurne skladišne prostore za komponente, opremu, alate i materijal uz odvajanje komponenti kako se zahtijeva točkom ML.UAS.504 podtočkom (a).

3. poštovanje relevantnih uputa za skladištenje komponenti uz ograničavanje pristupa skladišnim prostorima samo na ovlašteno osoblje.

CAO.UAS.035 Zahtjevi za osoblje

(a) Organizacija imenuje odgovornog rukovoditelja koji je ovlašten osigurati da se sve aktivnosti organizacije mogu financirati i obavljati u skladu s ovom Uredbom.

(b) Odgovorni rukovoditelj imenuje osobu ili skupinu osoba čija je dužnost osigurati da se aktivnosti kontinuirane plovidbenosti obavljaju u skladu s priručnikom organizacije.

(c) Odgovorni rukovoditelj imenuje voditelja praćenja usklađenosti čija je dužnost upravljanje funkcijom praćenja usklađenosti iz točke CAO.UAS.100.

(d) Osobe imenovane u skladu s podtočkama (b) i (c) imaju odgovornost prema odgovornom rukovoditelju i izravan pristup njemu. Moraju moći dokazati odgovarajuće znanje, stručnost i iskustvo za ispunjavanje svojih dužnosti.

(e) Organizacija osigurava da svi članovi osoblja uključenog u aktivnosti kontinuirane plovidbenosti imaju odgovarajuće znanje, stručnost i iskustvo te da ostanu kompetentni za poslove koji se namjeravaju obavljati.

(f) Organizacija mora imati dovoljno osoblja s odgovarajućim kvalifikacijama kako bi mogla obavljati planirane poslove.

(g) Organizacija uspostavlja početno osposobljavanje svojeg osoblja za održavanje kako bi ono moglo sigurno provoditi planirano održavanje.

(h) Osoblje koje obavlja specijalizirane zadatke, kao što su zavarivanje ili nerazorno ispitivanje (NDT) osim ispitivanja kontrastnim penetrantima, mora biti kvalificirano u skladu sa službeno priznatim standardom.

CAO.UAS.040 Osoblje za izdavanje potvrde

(a) Za potvrđivanje održavanja bespilotnog zrakoplova, CMU-a i komponenti ili za potvrđivanje ugradnje CMU-a organizacija u tu svrhu ovlašćuje odgovarajuće osoblje za izdavanje potvrde.

(b) Osoblje za izdavanje potvrde koje bi trebalo potvrditi održavanje bespilotnog zrakoplova i CMU-a ili potvrditi ugradnju CMU-a prolazi početno osposobljavanje relevantno za određeni bespilotni zrakoplov i CMU koje se treba navesti u ovlaštenju. Organizacija osigurava da je to osoblje steklo najmanje tri mjeseca praktičnog iskustva u održavanju sličnih zrakoplova ili CMU-a ili šest mjeseci praktičnog iskustva u održavanju zrakoplova ili CMU-a kojima se upravlja prije dobivanja ovlaštenja za izdavanje potvrde.

(c) Organizacija osigurava da osoblje za izdavanje potvrde redovito prolazi dostatno i odgovarajuće periodično osposobljavanje kako bi se zajamčilo da ima najnovije znanje o relevantnim tehnologijama, organizacijskim postupcima i pitanjima ljudskih čimbenika.

CAO.UAS.045 Osoblje za provjeru plovidbenosti

(a) Kako bi provodila provjere plovidbenosti, organizacija ovlašćuje odgovarajuće osoblje za provjeru plovidbenosti koje ispunjava sve sljedeće zahtjeve:

1. ima najmanje godinu dana iskustva u području kontinuirane plovidbenosti;

2. ovlašteno je kao osoblje za izdavanje potvrde ili je steklo najmanje dvije godine iskustva u području kontinuirane plovidbenosti uz iskustvo iz podpodtočke 1.;

3. prošlo je odgovarajuće osposobljavanje za održavanje zrakoplova.

(b) Prije nego što organizacija određenoj osobi izda ovlaštenje osoblja za provjeru plovidbenosti, ta osoba provodi provjeru plovidbenosti pod nadzorom nadležnog tijela ili osobe koju je organizacija već ovlastila kao osoblje za provjeru plovidbenosti. Ako je ta provjera plovidbenosti koja je provedena pod nadzorom zadovoljavajuća, voditelj praćenja usklađenosti ovlašćuje tu osobu da bude ovlaštena za provjeru plovidbenosti.

CAO.UAS.048 Osoblje koje izdaje dozvole za letenje

Dozvolu za letenje izdaje osoblje za provjeru plovidbenosti koje je organizacija posebno ovlastila u tu svrhu.

CAO.UAS.050 Komponente, oprema i alati

(a) Organizacija mora imati opremu i alate koji su primjereni za izvršavanje njezinih odgovornosti ili im mora imati pristup.

(b) Organizacija mora osigurati da se oprema i alati koje koristi kontroliraju i kalibriraju prema službeno priznatom standardu. Mora čuvati evidenciju o tim kalibracijama i korištenim standardima.

(c) Kad je riječ o održavanju, organizacija prema potrebi pregledava, razvrstava i primjereno odvaja sve ulazne komponente koje zaprimi u skladu s točkama ML.UAS.501 i ML.UAS.504 Priloga I. (dio ML.UAS).

CAO.UAS.055 Podaci za održavanje i radni nalozi

(a) Organizacija mora imati pristup primjenjivim aktualnim podacima za održavanje navedenima u točki ML.UAS.401 podtočki (b) Priloga I. (dio ML.UAS) koji su potrebni za provedbu održavanja i koristiti te podatke.

(b) Prije početka održavanja organizacija i osoba ili organizacija koja zahtijeva održavanje usuglašavaju pisani radni nalog u kojem se navodi kakvo je održavanje potrebno provesti.

CAO.UAS.060 Standardi održavanja

(a) Svako održavanje provodi se u skladu sa zahtjevima iz poddijelova D, E i H Priloga I. (dio ML.UAS).

(b) Pri provedbi održavanja organizacija mora poštovati sljedeće zahtjeve:

1. osigurati da je područje na kojem se provodi održavanje organizirano i čisto (bez prljavštine i kontaminanata);

2. primjenjivati metode, tehnike, standarde i upute utvrđene u podacima za održavanje i radnim nalozima iz točke CAO.UAS.055;

3. koristiti alate, opremu i materijale utvrđene u točki CAO.UAS.050;

4. osigurati da se održavanje provodi u skladu sa svim ograničenjima u pogledu zaštite okoliša utvrđenima u podacima za održavanje iz točke CAO.UAS.055;

5. osigurati da se u slučaju lošeg vremena ili dugotrajnog održavanja koriste odgovarajući prostori;

6. osigurati da je rizik od pogrešaka za vrijeme održavanja sveden na najmanju mjeru, posebice rizik od ponavljanja pogrešaka u istovjetnim poslovima održavanja;

7. osigurati da se metoda otkrivanja pogrešaka primijeni nakon provedbe svih ključnih poslova održavanja;

8. nakon završetka održavanja provesti opću provjeru kako bi se osiguralo da na bespilotnom zrakoplovu, CMU-u ili komponenti nema nikakvog alata, opreme ni ostalih stranih dijelova i materijala te da su svi skinuti pristupni paneli ponovno montirani.

CAO.UAS.065 Izdavanje potvrde o održavanju bespilotnog zrakoplova

Nakon završetka održavanja provedenog na bespilotnom zrakoplovu u skladu s ovom Uredbom organizacija potvrđuje takvo održavanje u skladu s točkom ML.UAS.801 Priloga I. (dio ML.UAS).

CAO.UAS.070 Izdavanje potvrde o održavanju komponenti

(a) Nakon završetka održavanja provedenog na komponentama bespilotnog zrakoplova u skladu s ovom Uredbom organizacija potvrđuje takvo održavanje u skladu s točkom ML.UAS.802 Priloga I. (dio ML.UAS).

(b) Nakon završetka održavanja provedenog u skladu s ovom Uredbom na komponentama CMU-a iz točke ML.UAS.520 podtočke (d) Priloga I. (dio ML.UAS) organizacija potvrđuje takvo održavanje u skladu s točkom ML.UAS.804 Priloga I. (dio ML.UAS).

(c) Podtočke (a) i (b) ne primjenjuju se na komponente izrađene u skladu s točkom CAO.UAS.095 podtočkom (a) podpodtočkom 5.

CAO.UAS.071 Izdavanje potvrde o održavanju CMU-a

Nakon završetka održavanja provedenog na CMU-u u skladu s ovom Uredbom organizacija potvrđuje takvo održavanje u skladu s točkom ML.UAS.803 Priloga I. (dio ML.UAS).

CAO.UAS.072 Izdavanje potvrde o ugradnji CMU-a

Nakon završetka ugradnje CMU-a u skladu s ovom Uredbom, ako to propiše nositelj odobrenja projekta, organizacija potvrđuje takvu ugradnju u skladu s točkom ML.UAS.805 Priloga I. (dio ML.UAS).

CAO.UAS.075 Upravljanje kontinuiranom plovidbenošću

(a) Svi zadaci za upravljanje kontinuiranom plovidbenošću provode se u skladu sa zahtjevima iz poddijela C Priloga I. (dio ML.UAS).

(b) Za svaki UAS kojim upravlja organizacija mora:

1. izraditi i kontrolirati program održavanja UAS-a te odobriti početno izdanje i njegove izmjene; odstupanja na temelju točke ML.UAS.302 podtočke (d) provode se u skladu s postupkom koji je odobrilo nadležno tijelo, a organizacija bilježi njihova obrazloženja;

2. taj program održavanja UAS-a staviti na raspolaganje vlasniku bespilotnog zrakoplova;

3. osigurati da su preinake i popravci u skladu s točkom ML.UAS.304 Priloga I. (dio ML.UAS);

4. osigurati da se cjelokupno održavanje potvrđuje u skladu s poddijelom H Priloga I. (dio ML.UAS);

5. osigurati da se provode sve primjenjive naredbe o plovidbenosti i svi operativni zahtjevi koji utječu na kontinuiranu plovidbenost;

6. osigurati da odgovarajuće odobrena organizacija za održavanje otkloni sve kvarove;

7. osigurati da se UAS stavi na raspolaganje za održavanje odgovarajuće odobrenoj organizaciji za održavanje, u skladu s programom održavanja UAS-a i kad je god to potrebno;

8. koordinirati planirano održavanje i primjenu naredbi o plovidbenosti kako bi se osiguralo pravilno izvođenje radova;

9. voditi i arhivirati svu evidenciju o kontinuiranoj plovidbenosti;

10. osigurati da izjava o masi i balansu odražava trenutačnu konfiguraciju bespilotnog zrakoplova ako je proizvođač bespilotnog zrakoplova dao takve podatke.

CAO.UAS.080 Podaci o upravljanju kontinuiranom plovidbenošću

(a) Organizacija mora imati pristup primjenjivim aktualnim podacima o upravljanju kontinuiranom plovidbenošću koji su potrebni za obavljanje zadataka upravljanja kontinuiranom plovidbenošću i upotrebljavati ih.

(b) Ti su podaci navedeni u točki ML.UAS.401 podtočki (b) Priloga I. (dio ML.UAS).

CAO.UAS.085 Provjera plovidbenosti

Organizacija provodi sve provjere plovidbenosti u skladu s točkom ML.UAS.903 Priloga I. (dio ML.UAS).

CAO.UAS.086 Dozvola za letenje

Organizacija izdaje sve dozvole za letenje u skladu s točkom 21.A.711 podtočkom (d) Priloga I. (Part 21.) Uredbi (EU) br. 748/2012 ako može potvrditi sukladnost s odobrenim uvjetima letenja u skladu s postupkom navedenim u priručniku organizacije.

CAO.UAS.090 Čuvanje evidencije

(a) Organizacija čuva sljedeću evidenciju o privilegijama koje posjeduje:

1. Evidencija o održavanju

   Potvrde o puštanju u uporabu („CRS”) zajedno sa svim popratnim dokumentima potrebnima kako bi se dokazalo su ispunjeni svi zahtjevi za održavanje; organizacija usto dostavlja potvrdu o puštanju u uporabu osobi ili organizaciji koja je zatražila održavanje, zajedno s cjelokupnom evidencijom, kao što su posebni podaci o popravcima ili preinakama, koji su potrebni kako bi se osigurala usklađenost s točkom ML.UAS.305 Priloga I. (dio ML.UAS).

2. Evidencija o ugradnji CMU-a

   Potvrda o puštanju u uporabu zajedno sa svim popratnim dokumentima potrebnima kako bi se dokazalo da su ispunjeni svi zahtjevi za ugradnju; organizacija usto dostavlja potvrdu o puštanju u uporabu osobi ili organizaciji koja je zatražila ugradnju, zajedno sa svim posebnim podacima o ugradnji.

3. Evidencija o upravljanju kontinuiranom plovidbenošću

   Evidencija koja se zahtijeva točkom ML.UAS.305 Priloga I. (dio ML.UAS).

4. Evidencija o provjeri plovidbenosti

   Izdane ili produljene potvrde o provjeri plovidbenosti, zajedno sa svim popratnim dokumentima. Ta se evidencija dostavlja i organizaciji koja upravlja kontinuiranom plovidbenošću UAS-a, ako se razlikuje od organizacije koja je izdala potvrdu o provjeri plovidbenosti.

5. Evidencija o dozvoli za letenje

   Izdana dozvola za letenje i svi dokumenti kojima se potkrepljuje izdavanje te dozvole za letenje, uključujući uvjete za letenje.

(b) Organizacija čuva evidenciju o osoblju i ovlaštenja potrebna za dokazivanje kvalifikacija njezina osoblja. Ona čuva evidenciju koja se odnosi na osoblje za izdavanje potvrde, osoblje za provjeru plovidbenosti i osoblje koje izdaje dozvole za letenje najmanje dvije godine nakon što je to osoblje napustilo organizaciju ili nakon povlačenja ovlaštenja izdanog tom osoblju.

(c) Organizacija članovima osoblja na njihov zahtjev odobrava pristup njihovoj evidenciji o osoblju kako je navedeno u podtočki (b) te kopira i dostavlja im tu evidenciju kad napuste organizaciju.

(d) Organizacija čuva evidenciju:

1. iz podtočke (a) podpodtočke 1. i sve povezane podatke za održavanje u razdoblju od tri godine od datuma puštanja u uporabu bespilotnog zrakoplova, CMU-a ili komponente za koje je provedeno održavanje;

2. iz podtočke (a) podpodtočke 2. za organizaciju koja ugrađuje CMU, ako se razlikuje od organizacije koja upravlja kontinuiranom plovidbenošću UAS-a, u razdoblju od tri godine nakon potvrđivanja ugradnje CMU-a;

3. iz podtočke (a) podpodtočke 3. u razdoblju navedenom u točki ML.UAS.305 Priloga I. (dio ML.UAS);

4. iz podtočke (a) podpodtočke 4.:

— za organizaciju koja upravlja kontinuiranom plovidbenošću UAS-a u razdoblju od dvije godine nakon trajnog povlačenja bespilotnog zrakoplova iz uporabe;

— za organizaciju koja izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti, ako se razlikuje od organizacije koja upravlja kontinuiranom plovidbenošću UAS-a, u razdoblju od četiri godine nakon izdavanja potvrde o provjeri plovidbenosti;

5. iz podtočke (a) podpodtočke 5.:

— za organizaciju koja upravlja kontinuiranom plovidbenošću UAS-a u razdoblju od dvije godine nakon trajnog povlačenja bespilotnog zrakoplova iz uporabe;

— za organizaciju koja izdaje dozvolu za letenje, ako se razlikuje od organizacije koja upravlja kontinuiranom plovidbenošću UAS-a, u razdoblju od tri godine nakon izdavanja dozvole za letenje.

(e) Evidencija o praćenju usklađenosti čuva se najmanje dvije godine.

(f) Sva evidencija čuva se na način kojim se jamči zaštita od oštećenja, unošenja izmjena i krađe.

(g) Ako se upravljanje kontinuiranom plovidbenošću UAS-a prebaci na drugu organizaciju ili osobu, sva evidencija koja se čuva u skladu s podtočkom (a) podpodtočkama od 2. do 5. prenosi se toj organizaciji ili osobi. Ako se prebaci na drugu organizaciju iz dijela CAO.UAS, na tu se organizaciju od trenutka prijenosa primjenjuje podtočka (d).

(h) Ako organizacija prestane s radom, sva čuvana evidencija prenosi se kako slijedi:

1. evidencija iz podtočke (a) podpodtočke 1. prenosi se posljednjem vlasniku ili korisniku predmetnog UAS-a ili komponente ili se pohranjuje kako je odredilo nadležno tijelo;

2. evidencija iz podtočke (a) podpodtočaka od 2. do 5. prenosi se vlasniku bespilotnog zrakoplova.

CAO.UAS.095 Privilegije organizacije

U skladu s priručnikom organizacije organizaciji se dodjeljuje jedna ili više sljedećih privilegija:

(a) Održavanje

1. Održavanje bespilotnog zrakoplova, CMU-a ili komponenti navedeno u opsegu poslova i na lokacijama navedenima u priručniku organizacije.

2. Organizacija specijaliziranih usluga koje pruža odgovarajuće kvalificirana podugovorna organizacija pod nadzorom organizacije iz dijela CAO.UAS, u skladu s odgovarajućim postupcima navedenima u priručniku organizacije.

3. U uvjetima navedenima u postupku iz točke CAO.UAS.025 podtočke (b) podpodtočke 6. održavanje bespilotnog zrakoplova, CMU-a ili komponenti navedeno u opsegu poslova na lokaciji koja nije navedena u priručniku organizacije.

4. Potvrđivanje održavanja u skladu s točkom CAO.UAS.065, CAO.UAS.070 ili CAO.UAS.071.

5. Organizacija može izraditi, u skladu s podacima za održavanje, ograničen raspon dijelova namijenjenih uporabi pri tekućem održavanju u svojim objektima, kako je navedeno u priručniku organizacije.

(b) Ugradnja CMU-a

Organizacija odobrena za održavanje CMU-a može provesti ugradnju CMU-a i potvrditi takvu ugradnju u skladu s točkom CAO.UAS.072.

(c) Upravljanje kontinuiranom plovidbenošću

1. Upravljanje kontinuiranom plovidbenošću svih UAS-ova navedenih u opsegu poslova.

2. Odobravanje programa održavanja UAS-a u skladu s točkom ML.UAS.302 podtočkom (b) Priloga I. (dio ML.UAS).

3. Organizacija provedbe ograničenih zadataka za kontinuiranu plovidbenost koje izvršava podugovorena organizacija koja podliježe funkciji praćenja usklađenosti organizacije iz dijela CAO.UAS, kako je navedeno u certifikatu organizacije.

4. Produljenje valjanosti potvrde o provjeri plovidbenosti u skladu s točkom ML.UAS.901 podtočkom (c) Priloga I. (dio ML.UAS).

(d) Provjera plovidbenosti

Organizaciji čije odobrenje uključuje privilegije iz podtočke (a) ili (c) može se odobriti obavljanje provjera plovidbenosti u skladu s točkom CAO.UAS.085 i izdavanje povezane potvrde o provjeri plovidbenosti.

(e) Dozvola za letenje

Organizaciji čije odobrenje uključuje privilegiju iz podtočke (d) može se odobriti izdavanje dozvole za letenje u skladu s točkom CAO.UAS.086 za bespilotne zrakoplove kojima može izdati potvrdu o provjeri plovidbenosti.

CAO.UAS.100 Praćenje usklađenosti i organizacijske provjere

(a) Kako bi se osiguralo da organizacija kontinuirano ispunjava zahtjeve iz ove Uredbe, organizacija uspostavlja funkciju praćenja usklađenosti.

(b) Ta funkcija neovisno prati:

1. usklađenost priručnika organizacije s ovom Uredbom;

2. usklađenost aktivnosti organizacije s priručnikom organizacije.

(c) Ta funkcija ujedno prati usklađenost ugovorenog održavanja s ugovorom ili radnim nalozima.

(d) Ako organizacija ima jedan ili više dodatnih certifikata organizacije unutar područja primjene Uredbe (EU) 2018/1139, funkcija praćenja usklađenosti može se integrirati u ono što se zahtijeva na temelju tih dodatnih certifikata.

(e) Organizacija može zamijeniti funkciju praćenja usklađenosti redovitim organizacijskim provjerama koje ne zahtijevaju neovisnost, pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti i podložno odobrenju nadležnog tijela:

1. osoblje organizacije ne premašuje 10 zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena koji rade na održavanju;

2. osoblje organizacije ne premašuje pet zaposlenika u ekvivalentu punog radnog vremena koji rade na upravljanju kontinuiranom plovidbenošću.

U tom slučaju organizacija ne podugovara zadatke upravljanja kontinuiranom plovidbenošću s drugim strankama.

CAO.UAS.102 Zaštita informacijskih i komunikacijskih sustava i podataka

(a) Organizacija štiti sustave informacijske i komunikacijske tehnologije i podatke koji se upotrebljavaju za aktivnosti povezane s kontinuiranom plovidbenošću, uključujući odgovarajući softver i hardver te mrežne veze.

(b) Ne dovodeći u pitanje točku CAO.UAS.120, organizacija osigurava da se njezinu nadležnom tijelu prijavljuje svaki incident ili ranjivost u vezi s informacijskom sigurnošću koji mogu predstavljati znatan rizik za sigurnost zračnog prometa.

Osim toga:

1. ako takav incident ili ranjivost utječe na zrakoplov ili povezani sustav ili komponentu, organizacija o tome također izvješćuje nositelja odobrenja projekta;

2. ako takav incident ili ranjivost utječe na sustav ili sastavni dio koji upotrebljava organizacija, ona o tome izvješćuje organizaciju odgovornu za projektiranje sustava ili sastavnog dijela.

(c) Izvješćivanje iz podtočke (b) obavlja se što prije, ne kasnije od 72 sata nakon što je organizacija doznala za određeno stanje, osim ako to spriječe iznimne okolnosti.

CAO.UAS.105 Promjene u organizaciji

(a) Sljedeće promjene u organizaciji zahtijevaju prethodno odobrenje nadležnog tijela:

1. izmjene certifikata, uključujući uvjete odobrenja organizacije;

2. promjene osoba iz točke CAO.UAS.035 podtočaka od (a) do (c);

3. promjene postupka navedenog u podtočki (b).

(b) Svim drugim promjenama upravlja organizacija i o njima obavješćuje nadležno tijelo u skladu s postupkom navedenim u priručniku organizacije. Organizacija nadležnom tijelu dostavlja opis tih promjena i odgovarajuće izmjene priručnika organizacije u roku od 15 dana od promjena.

CAO.UAS.110 Kontinuirana valjanost potvrde o odobrenju

Potvrda o odobrenju izdaje se na neograničeno vrijeme i ostaje valjana pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) organizacija i dalje ispunjava zahtjeve iz ovog Priloga, uzimajući u obzir zahtjeve iz točke CAO.UAS.115 koji se odnose na postupanje s nalazima;

(b) organizacija je osigurala da je pristup odobren nadležnom tijelu kako je navedeno u točki CAO.UAS.112;

(c) organizacija se nije odrekla potvrde o odobrenju niti ju je privremeno ili trajno oduzelo nadležno tijelo.

CAO.UAS.112 Pristup

Za potrebe provjere usklađenosti s relevantnim zahtjevima iz ovog Priloga organizacija osigurava da se svakoj osobi koju je ovlastilo nadležno tijelo odobri pristup svim objektima, UAS-ovima, dokumentima, evidenciji, podacima, postupcima ili bilo kojem drugom materijalu koji je relevantan za njezine aktivnosti koje podliježu certifikaciji.

CAO.UAS.115 Nalazi i opažanja

(a) Nakon što od nadležnog tijela zaprimi obavijest o nalazu u skladu s točkom AR.UAS.GEN.350 Priloga I. (dio AR.UAS) Provedbenoj uredbi (EU) 2024/1109, organizacija u razdoblju koje je dogovoreno s nadležnim tijelom utvrđuje plan korektivnih mjera (za otklanjanje nalaza i sprečavanje njihova ponavljanja) te dokazuje nadležnom tijelu da je taj plan proveden.

(b) Organizacija propisno uzima u obzir opažanja zaprimljena u skladu s točkom AR.UAS.GEN.350 podtočkom (f) Priloga I. (dio AR.UAS) Provedbenoj uredbi (EU) 2024/1109. Organizacija evidentira odluke koje je donijela u vezi s tim opažanjima.

CAO.UAS.120 Izvješćivanje o događajima

(a) Organizacija uspostavlja i održava sustav izvješćivanja o događajima, uključujući obvezno i dobrovoljno izvješćivanje. Organizacije čije se glavno mjesto poslovanja nalazi u nekoj državi članici osiguravaju da je njihov sustav izvješćivanja o događajima u skladu sa zahtjevima iz Uredbe (EU) br. 376/2014 ([1]) Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EU) 2018/1139, kao i s delegiranim i provedbenim aktima koji su doneseni na temelju tih uredaba.

([1]) Uredba (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu, o izmjeni Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljaju izvan snage Direktive 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 1321/2007 i (EZ) br. 1330/2007 (SL L 122, 24.4.2014., str. 18., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/376/oj?locale=hr).

(b) Ne dovodeći u pitanje članak 19. Provedbene uredbe (EU) 2019/947, organizacija svoje nadležno tijelo i nositelja odobrenja projekta UAS-a ili komponente izvješćuje o svakom događaju ili stanju povezanom sa sigurnošću UAS-a ili komponente koje je utvrdila organizacija, a koje ugrožava ili bi, ako se ne ispravi ili otkloni, moglo ugroziti UAS ili neku drugu osobu, a posebice o svakoj nesreći ili ozbiljnoj nezgodi.

(c) Ako organizacija ima ugovor za održavanje, organizacija o svakom takvom događaju ili stanju koje utječe na UAS izvješćuje i organizaciju odgovornu za upravljanje kontinuiranom plovidbenošću tog UAS-a u skladu s točkom ML.UAS.201 Priloga I. (dio ML.UAS). Organizacija o događajima ili stanjima koji utječu na komponente izvješćuje osobu ili organizaciju koja je zatražila održavanje.

(d) Ako organizacija ima ugovor za obavljanje zadataka upravljanja kontinuiranom plovidbenošću, o svakom takvom događaju ili stanju koje utječe na UAS izvješćuje i vlasnika koji je sklopio ugovor s organizacijom iz dijela CAO.UAS.